

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo olosetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 8.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju mesecno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Na Balkanu je vojska!

Osvobodilni boj.

Boj za osvoboditev krščanskih provinc evropske Turčije se je že začel. Vsi Slovani brez razlike ga pozdravljamo, pozdravljati ga mora v interesu krščanske kulture vsa Evropa. Boj za osvoboditev Makedonije in Albanije bo zadnja faza v onem velikem boju, katerega so pričeli začetkom prejšnjega stoletja bojevali podjarmljeni balkanski narodi proti turškemu nasilstvu. Evropska diplomacija je ta boj zavlačevala, dokler je mogla, nobena država se vsled medsebojne zavisti ni mogla odločiti za pogumno dejanje, balkanske države so tolažili s praznimi obljubami in Turčijo umetno ohranjali pri življenju, zdaj pa so balkanski narodi temu napravili konec. Pod prvenstvom čile Bolgarije so napovedali Turčiji vojsko. Nasprotstva med Bolgari, Srbi, Črnogorci in Grki, ki so do zdaj enoten nastop onemogočala, so minila, krščanski balkanski narodi so se združili, medtem ko diplomacija velesil ne ve, kaj bi počela in intriguje druga proti drugi. Kakšno nasprotje med idealnim navdušenjem krščanskega Balkana, ki gre v boj za krst častni in slobodo zlato, pa med velikimi evropskimi državami, ki so izgubile glavo in še vedno ugibajo, na katero stran bi se postavile.

Nočemo ugibati, kakšen bo izid tega epohalnega boja, ko se zadnji ostanek azijskega barbarstva v Evropi meri s krščanskim slovanstvom, naše misli se zazdaj ustavljajo ob vprašanju: kaj pa Avstrija, kakšno vlogo bi v tem zgodovinskem boju imela igrati, kako je na ta moment pripravljena, kaj bi zdaj lahko pomenila in kaj dejansko pomeni?

Že od početka, ko se je začela velika avstrijska monarhija snovati, je bila državna ideja Avstrije varovati evropske narode turškega nasilstva. Ta zgodovinski poklic Avstrije je Hrvatje privredel v okrilje monarhije. Koncem 17. in začetkom 18. stoletja se je Avstrija te svoje naloge najbolj zavedala, takrat je bila moč polumeseca skoro popolnoma strta in zdelo se je, da ima ves balkanski

polotok pripasti monarhiji. Takrat je bil tudi srbski narod na tem, da se z Avstrijo trajno združi in z zavzetjem Belgrada je postalo to tudi dejstvo. Pot na jug, cesta proti Solunu je bila odprta, tudi Bolgarija je bila godna za pripojenje k monarhiji, pred Avstrijo se je odpirala velika in sijajna bodočnost, lahko bi bila postala največja slovenska država na svetu.

Toda sadovi požarevškega miru so kmalu usahnili. Z Marijo Terezijo in Jožefom se je začela povdarjati germanizatorična misel, avstrijskim državnikom se je šlo za to, da varuje monarhijo svoje stališče v nemški državi in da tudi vse habsburške dežele ohrani nemški značaj. S tem si je Avstrija sama zaprla vrata na Balkan, odslej so se najvažnejše izpremembe na Balkanu brez nas izvršile, aneksija Bosne in Hercegovine je edino, kar smo še dosegli, ko smo bili leta 1866 izločeni iz nemške države in se nekoliko spomnili svojega poslanstva na slovenskem jugu. To pa je tudi vse. Kajti kljub dogodkom leta 1866 so naši državniki slej ko prej videli svoj poklic le v tem, da jačijo nemštvo in mažarstvo, Slovane pa z nesrečnim dualizmom razcepijo, oslabe in v kot potisnejo. Mi, ki bi lahko na Balkanu vodilno vlogo igrali, smo se dali od Rusije prehiteti, smo od sebe odbili Srbe in Bolgare, in izgubili zaupanje med lastnimi jugoslovanskimi narodi monarhije.

Kaj hočemo zdaj, ko se odigrava zadnje dejanje osvobodjenja Balkana? Rabimo poti do Sredozemskega morja, političnega in gospodarskega vpliva od bosanske meje do Soluna, toda, ali nismo vse to zamudili? Kaj je pa Avstrija storila, da to doseže, in sicer v sporazumu z balkanskimi državami? Avstrija tlači Jugoslovane, si z dualizmom sama jemlje veljavo, kar anektiramo, to pogoltnejo Mažari, dasi je povečini z našo krvjo in denarjem pridobljeno. Hrvatje je monarhija postavila pod izjemno stanje. Ali je spričo tega Avstriji mogoče vseeno nastopiti, dokler naši državniki tirajo tako pogubno politiko? Pravična Avstrija, ki bi umevala svojo nalogo na Vzhodu, bi se danes lahko postavila na čelo osvoboditve Balkana, tako pa moramo gle-

dati, kako prevzema to nalogo mala južnaška Bolgarija! Pot do Soluna! Zelo lepo. Bilo bi nujno potrebno. Toda, dokler bo monarhija pošiljala na jug Cuvaje in Bilinske, dokler ne bo gledala na nič drugega, kakor na to, kako bi se na jug eksportiralo nemško in mažarsko uradništvo, dokler bo glavni cilj naših državnikov nasičevati lažnjive državno-pravne aspiracije mažarstva in mu metati v žrelo južne provincije, tako dolgo bo avstrijska misel na jugu brez pravega fundamenta.

To je odgovor na začetkoma zastavljeno vprašanje. Na avstrijskih državnikih je, da ga premišlujejo, če ni morebiti že vse zamujeno. Mi pa izrekamo tem potom balkanskim narodom na njihovem osvobodilnem boju najtoplejše simpatije in želimo, da skoraj napoči za vse Slovane na Balkanu dan svobode!

X X X

Črnagora napovedala vojsko.

Carigrad, 9. oktobra. (Uradno.) Včeraj popoldne je izročil zastopnik črnogorske vlade v Carigradu turški vladni not, ki izjavi: Ker Turčija želja Črnogore ne upošteva in ker spornih vprašanj noče rešiti, je Črnagora prisiljena, da z orožjem pripori pravico. Turškemu poslaniku na Cetinju se bodo izročili potni listi. Plamenac je iz Carigrada že odpotoval. Varstvo črnogorskih podanikov v Turčiji je prevzela Rusija.

Carigrad, 9. oktobra. (Uradno.) Črnogorska nota predvsem navaja, da Turčija ni hotela urediti vprašanja o ureditvi meja.

Cetinje, 9. oktobra. Kralj Nikolaj in prestolonaslednik princ Mirko sta včeraj popoldne odpotovala v Podgorico, kjer je poveljništvo črnogorske armade nastanjeno. Turški poslanik je včeraj popoldne odpotoval z vsemi uradniki turškega poslanstva iz Cetinja. Poslanika so Črnogorci spremili do avstrijske meje.

Berolin, 9. oktobra. »Lokalanzeiger« poroča: Črnagora je namenoma prekinila diplomatske zveze s Turčijo že včeraj popoldne, da se prepreči popoldne napovedano posredovanje zastop-

nikov Rusije in Avstrije v Sofiji, Belgradu, Atenah in na Cetinju.

Predzgodovina črnogorske vojne napovedi.

Dunaj, 9. oktobra. »Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Cetinja: Predvčeršnjim zvečer je črnogorska vlada sklenila, da prekine diplomatske zveze s Turčijo, da odpokliče Plamenaca iz Carigrada in izroči turškemu poslaniku na Cetinju potne liste. Javnost je nastop vlade navdušeno sprejela. Odločen nastop črnogorske vlade na Cetinju ni nikogar presenetil, ker je bilo več dni že vse prepričano, da se vojski ne bo mogoče izogniti in ker je črnogorski uradni list objavil noto, iz katere se je lahko sklepalo, da vojska izbruhne. Naglašalo se je, da je vsled ljubezni do miru Črnagora do skrajnosti potrpežljiva in odnehalava velevlastim. Potrpežljivost je pa Črnogoro radi obmejnih turških priprav zapustila in tudi ne more več prenašati nastale velike gospodarske škode. Prišel je trenutek resnih dogodkov. Črnagora je nastopila sporazumno s kabineti v Sofiji in v Belgradu. Pogodba, ki so jo štiri balk. kršč. države sklenile, določa da prične vojsko Črnagora, ker prevzame najlažje odgovornost za ta korak. Gotovi znaki kažejo, da je za prodiranje Črnogore na turško ozemlje že vse pripravljeno. Črnogorski junaki že korakajo čez mejo. Črnogorski vojni minister je že 7. t. m. odpotoval iz Cetinja proti Baru.

Berolin, 9. oktobra. »Press-Centrale« poroča iz Pariza: Uradno se potrjuje, da je napovedala Črnagora Turčiji vojsko. Vojsko je napovedala v tistem trenutku, ko sta Avstro-Ogrska in Rusija intervenirale v Sofiji.

Novačen je za vojsko v Črnigori.

Cetinje, 9. oktobra. (Uradno.) Predsinočnjem zvečer so bile tu velike demonstracije za vojsko. Ustanovil se je zbor prostovoljcev. Včeraj popoldne so defilirali pred črnogorskim kraljem vojaki, predno so odšli na mejo.

Ob 71letnici črnogorskega kralja.

»Wiener Allgem. Zig.«, poluradno glasilo našega zunanega ministrstva,

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Še ne celega«, mu hitro seže Rozamunda v besedo, in videlo se je, da sta se oddahnila.

»Foslušajta,« je rekla, »ako je namreč vama všeč, hočem storiti obljubo, ki jo je že oče odobril. Pridita k meni čez dve leti, in ako bomo vsi trije živi in zdravi, in ako me bosta obadva še vedno želela za ženo, tedaj naredim konec nadaljnemu čakanju ter imenujem onega, ki ga bom izbrala in se takoj z njim poročila.«

»In če je eden izmed naju mrtev?« je vprašal Godvin.

»Potem,« je odvrnila Rozamunda, »potem se poročim z drugim, ako je njegovo ime neomadeževano in ni storil nobenega dejanja, ki ni viteško.«

»Oprosti —« je segel Wulf v besedo.

Ona pa je dvignila roko ter ga ustavila, rekoč:

»Ti meniš, da so te besede skrivnostne in jaz ne tajim, da so; pa tudi vsa stvar je skrivnostna in zame je ta slu-

čaj zelo mučen. Pomni, da se gre za srečo mojega življenja in vajinega in da si utegnemo vsi želeči več časa, da se dobro premislimo, kako se bomo odločili. Vsi trije smo še mladi; zato bo še dovolj časa, ako bo Bog čuval naše življenje. V dveh letih morda tudi spoznam, kdo izmed vaju je v resnici bolj vreden vitez, ko sta danes videti obadva enako vredna.«

»Torej ti ni nobeden izmed naju več nego drugi?« je vprašal Wulf naravnost.

Rozamunda je zarudela in prsi so se ji dvigale, ko je odgovorila:

»Na to vprašanje, Wulf, je danes odgovarjati prezgodaj.«

»Pustiva to vprašanje po želji Rozamunde za sedaj nerešeno; jaz zase pritrdim tej modri in pravični razsodbi in sem zadovoljen, da se stvar odloži za dve leti. Da, celo vesel sem tega, ker se nama daje čas in priložnost, da pokaževa svetu, kaj za zmoreva, da tekmujeva med seboj v izvrševanju velikih del, ki jih po pravici pričakujejo od naju.«

»Dobro govoril,« je rekel sir Andrej; »in ti, Wulf?«

»Nebo mi je priča — je dejal — tudi jaz sem zadovoljen, tembolj, ker saj ti dve leti ne more nastati med nama nobeno nesoglasje. Stric, jaz vas pro-

sim dovoljenja, da služim kot vazal v Normandiji.«

»In jaz prav tako,« je rekel Godvin.

»Spomladi, spomladi,« je odvrnil sir Andrej, »ko kralj Henrik dvigne svojo vojsko. Medtem pa živita tukaj v dobrem prijateljstvu, in vedno pripravljena za vse, kajti morda bomo vajinih krepih rok prav tako kmalu zopet potrebovali, kakor smo jih nedavno. Še več; pričakujem od vas vseh treh, da se ne spregovorita nobena beseda več o vsej tej stvari, ki je tako zelo vznemirila mene in mojo hišo. Za sedaj je zadeva urejena za dve leti, tačas pa bom najbrže jaz že v grobu, prost vseh sitnostij in sami boste stvar uredili, kakor boste najboljšje vedeli in znali. Sedaj smo s to zadevo pri kraju. Rozamunda, odpusti svoja viteza!«

Rozamunda je stopila nato naprej, podala brez vsake besedice svojo desnico Godvinu, levico pa Wulfu, ki sta ju z vsem spoštovanjem poljubila.

Tako se je začasno končala zgodovina te čudne snovitve.

. . .

Brata sta odšla iz dvorane skupaj kakor sta prišla; dan jima je bil cilj življenja; spoznala sta, da vitezu treba srečo in slavo zaslužiti. Vračala sta se v zavesti, da sta enakovredna in

zato jima je bilo milo pri sreči; pot v življenje jima je bila dana, upanje ju je krepilo in slavna bodočnost se jima je odpirala pred očmi.

Ko sta stopala po stopnicah, opazila sta visokega tujega človeka v romarski halji, kapuci in klobuku s širokimi okrajci, ki so bili spredaj zavahani navzgor in pritrjeni z vrvice; mož je držal v roki romarsko palico, okoli pasa pa je imel torbo in steklenico.

»Kaj želiš, sveti romar?« vprašala ga Godvin ter stopi k njemu. »Ali bi rad prenočeval v hiši mojega strica?«

Mož se je priklonil; nato je uprl vanj dvojne drobnih oči, ki so spominjale Godvina na oči, ki jih je že videl, sam ni vedel, kdaj in kje, in odgovoril s ponižnim glasom, ki so ga kazali romarji:

»Prav tako je, plemeniti vitez. Strehe zase in za mulo, ki stoji pred hišo. Tudi bi rad govoril z gospodom, sir Andrejem D'Arcyjem, ker imam zanj neko sporočilo.«

»Mulo?« je dejal Wulf. »Misliš sem, da hodijo romarji vedno peš.«

»Res, gospod vitez; ali naključilo se je, da imam seboj tovor, namreč skrinjico, v kateri je sam ne vem kaj, in ki mi jo je naročeno izročiti sir Andreju D'Arcyju, lastniku tega grada. Ali pa njegovi hčeri Rozamundi, ako bi

piše med drugim: Danes, dne 8. oktobra 1912, praznuje črnogorski kralj svojo 71letnico. Način, kakor jo praznuje, je poseben in originalen. Turške-mu poslaniku v Cetinjah so izročeni potni listi, črnogorski poslanik v Carigradu je odpoklican. Diplomatične zveze Črnogore s Turčijo so prekinjene. Postopanje Črnogore je položaj poostri-lo. Izključeno ni, da bo to tudi na raz-burjeno javno mnenje v Sofiji vplivalo in dovedlo do usodnih sklepov.

× × ×

Časopisje splošno o napovedi voj-ske sledeče izvaja: Črnagora je prehi-tela vevlasti. Predno sta posredovala avstrijski in ruski poslanik v imenu Evrope pri balkanskih državnikih, so na Cetinju napovedali vojsko. To po-menja, da so balkanske krščanske dr-žave posredovanje Evrope odklonile, kakor tudi, da so vevlasti s pisarija-mi zamudile tisti čas, ko bi bilo grozeči požar na Balkanu še mogoče preprečiti. Balkanskih krščanskih držav obljuba Turčije, da podeli velike svobodščine v smislu postave iz leta 1880, ki da jo namerava izvesti, niso zadovoljile. Nih-če jim tega ne more zameriti. Saj je znano, da ni države na svetu, ki bi to-liko obetala, kadar ji teče voda v grlo, kakor Turčija, a da tudi nobena dr-žava tako svojih narodov ne slepari, kakor Turčija. Od 1880. leta velja že postava, ki jo hočejo Turki šele zdaj, ko se bliža splošen balkanski potop, uresničiti! Česar Turčija v dolgih tri-desetih letih ni izvedla, tudi zdaj ne bo. Pritisk vevlasti na Turčijo? Napi-san potrepeljiv papir, Angleži pa nagla-sajo, da se morajo vevlasti ozirati na »rahočnost« Turkov! Za mir je Ev-rope posredovala prepozno. Balkanskih krščanskih držav preosnove v Turčiji več ne zadovoljijo, one hočejo, da dobe kristjani v Turčiji samoupravo. Anglež ne prepusti balkanskim državam pra-vične samouprave in zadene za požar na Balkanu v povestnici človeštva An-glijo odgovornost. Tisti časi, ko so se veliki angleški državniki potegovali za svobodo krščanskih narodov v Turčiji, so minuli, danes štiti Turčijo Anglež in Rusi, angleški zavezniki, morajo mi-riti, ko bi rajši danes kakor jutri na zofijski mošiji v Carigradu odstranili turški polumesec in ga nadomestili s — križem.

× × ×

Vojska, če ne vstaja!

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Sofije: Srbska in bulgarska mobili-zacija je izvedena. V Srbiji se javno iz-javlja: Če vojske ne bo, bo pa revolu-cija! V Sofiji je javno mnenje tako raz-burjeno, da mora izbruhniti vojska. Le malo Bulgarov želi mir, a tudi ti zahte-vajo radikalne preosnove v Turčiji. Srbske čete so dozdaj odhajale v Bul-garijo, zdaj se zdi, da se zbira druga armada v Nišu, ki najbrže odrine proti Skoplju.

Bulgarija pripravljena za vojsko.

V Parizu sodijo, da Bulgarija pred-loge vevlasti odkloni, ker se ne za-dovoljuje s praznimi obljubami, mar-več zahteva garancije, ki jih pa evrop-ske države z ozirom na Angleže ne mo-

bil on mrtev.

»Naročeno? Od koga?« je vprašal Wulf.

»To, gospod, je rekel romar in se priklonil, »povem sir Andreju, ki še živi, kakor čujem. Ali mi dovolita, da prinesem skrinjico v hišo in ali sta to-liko prijazna, da pokličeta kakega slu-žabnika, da mi pri tem pomaga, ker tovor je precej težak.«

»To lahko storiva sama,« je rekel Godvin. In šla sta z njim na dvorišče, kjer sta uzrla v medli luči zvezd lepo mulo v varstvu enega služabnikov, na njenem hrbtu pa podolgovat zaboj, pre-šit z ovoji debelega platna. Romar ga je odvezal, prijel za en konec, Wulf pa za drugi konec, naročivši služabniku peljati mulo v hlev; tako sta nesla za-boj v grad, Godvin pa je šel naprej, da pokliče strica. Kmalu je prišel in ro-mar se mu je priklonil:

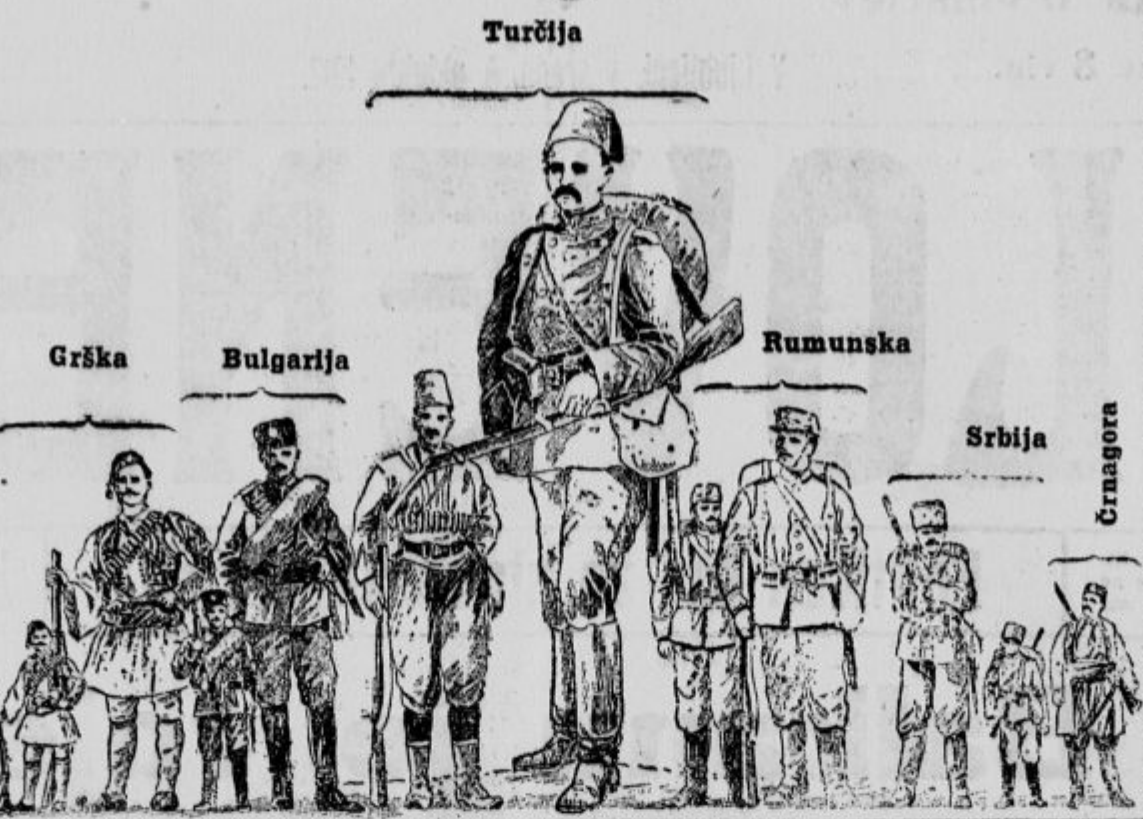
»Kako ti je ime, romar, in odkod je ta zaboj?« je vprašal stari vitez ter ga pozorno motril.

»Moje ime, sir Andrej, je Nikolaj Salisbury; kdo me je poslal, ti zašep-čem s tvojim dovoljenjem na uho.« In sklonil se je k njemu in mu povedal.

Ko je sir Andrej to slišal, je omah-nil nazaj, kakor da bi ga podrla pu-ščica.

»Kaj?« je rekel. »In ti, sveti ro-mar, sel od — —« in nenadoma je pre-nehal.

»Njegov ujetnik sem bil,« je odgo-voril tujec, »in on — ki drži vedno svojo besedo — mi je vrnil življenje — obsojen sem bil namreč na smrt — proti temu, da prinesem to-le tebi in

Razlike vojaške moči balkanskih držav v miru in v vojski.

rejo dati. Bulgarija je pripravljena za vojsko.

Krvavi izgređi proti Turkom v Bulga-riji.

V bulgarskem mestu Turtucaja so 7. t. m. ponoči napadli oboroženi Bul-gari turške hiše, jih veliko poškodovali in veliko Turkov pomorili. Nekaj Tur-kov je pobegnilo v Rumunijo.

Prostovoljci za vojsko na Turškem.

V Moskvi in v Peterburgu se je pri-glasilo nad 500 prostovoljcev, ki vstopi-jo v srbsko in v bulgarsko armado. Georgijci in Armenci na Kavkazu or-ganizirajo čete prostovoljcev, ki bodo prihiteli balkanskim Slovanom na po-moč.

Demonstracije za vojsko v Belgradu.

Dne 7. t. m. so bile v Belgradu ve-likanske demonstracije za vojsko. Prin-cu Juriju so priredili velikanske de-monstracije; Jurij je demonstrante na-govoril: »Evropi dokažemo, da orožja prej ne odložimo, dokler naših bratov turškega jarma ne rešimo. Živela Sr-bija! Živela vojska!«

Moratorij v Srbiji. — Kredit za vojsko.

Uradno se poroča: Skupščina je sklenila, da se plačevanje dolgov odgo-di za tri mesece. Pravosodni minister je pooblaščen, da sme to dobo podaljšati. Srbska država bo pa svoje obvez-nosti izpolnjevala. Vladi se je dovolil naknadni kredit v višini 44.800.000 di-narjev. Predsednik srbske skupščine je poslanca pozdravil z vojnim govorom. Navdušenje v Srbiji je za vojsko ve-li-kansko. Med 350.000 osebami, ki so se za vojsko prijavile, so jih 330.000 uvr-stili v armado.

Turki za vojsko navdušeni.

V Carigradu so priredili 7. t. m. po-poldne dijaki shod, ki ga je baje orga-niziral mladoturški odbor. Dijaki so burno zahtevali vojsko. Zaničevali so Grke in Bulgare ter kričali: Proč s 23

členom! Okolu pol 3. ure je došlo pred visoko porto do 1000 oseb, ki so zasedle vhode in dvorišče. Porto so zaprli. Voj-no ministrstvo je odposlalo eno stotni-jo vojakov, ki pa ni mogla na Porto. Dijaki so vojaka burno pozdravljali. Šele druga stotnija je mogla Porto za-sesti. Končno sta prišla med manife-stante veliki vezir in mornariški mini-ster, ki sta nagovorila manifestante in zatrjevala, da Turčija izpopolnjuje vojne priprave. Dijaki so se med vi-harnimi demonstracijami odstranili. V Brusi je bil tudi velikansk shod, na katerem je do 50.000 Turkov na Moha-medovo brado prisegalo, da se ude-leže vojske proti krščanskim državam.

Albanci in vojska.

Iz Sarajeva se poroča, da ko so v inozemstvu živeči Albanci dognali, da Turčija mobilizira, jih je veliko odpo-tovalo v Turčijo, da vstopijo v armado. Srbijo je zapustilo 500 Albancev. Vodi-telji Albancev so izjavili, da se bodo vojskovali na turški strani in da ča-kajo le na znamenje, da nastopijo pro-ti kristjanom.

Mladoturške spletke. — Razna poročila iz Turčije.

Iz Soluna se poroča, da so neza-dovoljni člani vojaške lige sklenili na tajnem shodu, da strmoglavijo seda-njo vlado in da hočejo uvesti vojaško diktaturo. Mladoturki spletkarijo, kar le morejo, da bi se zopet polastili obla-sti. — Turška vlada je prepovedala iz-voz cereali, fižola, riža in krmil iz ev-ropskih vilajetov. — Na Malto so od-jadrale štiri angleške križarice. — Tur-čija zadržuje 202 železniška voza srb-skih vojnih potrebščin. Srbija pa za-držuje 18 železniških voz turških voj-nih potrebščin, med katerimi je tudi 6 aeroplanov.

Sazonov v Berlinu.

Sinoči ob tri četrt na 12. uro je od-potoval Sazonov iz Berlina v Peterburg. Konferiral je z ruskimi poslaniki na Du-

naju, v Kodanju, v Berlinu in v Darm-stadtu, ki so prihiteli v Berlin. Nadalje je sprejel bolgarskega, grškega in laškega poslanika. Ob 4. uri je obiskal Kiderlen-Wächterja, ob 6. pa nemškega državnega kanclerja. Glede na položaj je pa izjavil Sazonov v »National-Zeitung«: Kar je bilo mogoče, smo storili. Položaj je kritičen, a mogoče je le, da še prizadete države od-nehajo. Balkanskim državam je znano, da ne morejo ničesar več dobiti. Napoved voj-ske po Črni gori je sitna stvar. Če ne bo šlo drugače, bodo vevlasti mirno gledale, kako se stvari razvijejo, ker je sklenjeno, da se omeji vojska na Balkan. Trozveza in tripelententa sta glede na Balkan edini. Vsa Evropa se je združila, da zagotovi mir. Z Berchtoldom sva še iz Peterburga sem prijatelja in pozdravljam njegove uspehe z zadoščenjem.

Bolgarija ne odneha.

Iz Sofije se poroča, da zahteva Bol-garija samoupravo Macedonije, imenuje naj se krščanski guverner pod kontrolo Evrope, ki naj se ji tudi bolgarski zastop-nik priklopi. Teh zahtev Bolgarija ne more opustiti.

Rumunske priprave.

Rumunska vlada je naročila pri Creu-zotu 150 gorskih topov in 300 havbic, pri neki dunajski tvrdki pa 10.000 sedel.

Turški vrhovni vojskovodja Abdulah paša še ni star 50 let. Leta 1909. je bil imenovan za vrhovnega generala v Albaniji ter za guvernerja z vso oblastjo. Leta 1910. se je ob priliki drinopoljskih manevrov izkazal kot izvrsten vojskovodja ter ga od tedaj smatrajo za najboljšega stratega turške vojske.

Poročila z Grškega.

Grška princesinja Alica je izdala oklic, ki apelira na domoljubje Grkov in poziva grško ljudstvo, da naj izdeluje in razdeljuje obleko rezervistom. Na Krfu je pozvanih pod orožje 20.000 grških rezervistov. Iz Trsta se je 8. t. m. dopoldne od-peljal grški princ Jurij na Lloydovem par-niku v Atene. Tiste grške ladje, ki so jih kupili Francozi, so smele odpluti iz Cari-grada. Grška vlada je dovolila, da smejo prostovoljci vstopiti v armado. Na bojišču pa noče trpeti iregulernih vstaških čet in grozi, da bodo nevojake postrelili.

Mobilizacija balkanskih krščanskih držav je skoraj izvršena. Povsod se je mobiliza-cija drugače izvedla. Najpriprostejše so jo Črnogorci izvedli. Pisarili niso veliko, mar-več so kar odposlanci vlade razglasili po črnogorskih vaseh in selih vojsko. Črno-gorec je nato vzel puško in handžar, ve-liki revolver in bodalec, pa hitel k svoji stotniji. Uniformi Črnogorci nimajo. Doma-cije zdaj čuvajo žene, ker so vsi Črnogorci vojaki. V Srbiji, ki je petkrat večja kot Črna gora, ni šlo tako hitro. Sodelovati so morale tudi železnice, a tudi na srbsko armado je pogled slikovit. Poleg dvajset-letnega mladeniča stoji sivolasi starček, uniformirana tudi ni vsa srbska armada. Prvi del srbske armade nosi moderne, sive uniforme, drugi starejšo, modro obleko, tretji del je pa dobil le vojaške čepice, puške in bajonete. Najboljše je v moder-nem smislu opremljena bolgarska armada. Aktivni vojaki in rezervisti do 42. leta so vsi oblečeni v nove uniforme. Starejših letnikov v Bolgariji še niso pod orožje po-zvali. Vreme v Bolgariji je zadnje dni ugodno. A obleka sama ne stori vojaka. Po vseh poročilih je duh v armadah kr-ščanskih balkanskih držav dober. Vojaki smatrajo nameravano vojsko za sveto stvar, ker gre za to, da osvobode krščan-ske narode.

Posredovanje vevlasti.

Včeraj opoldne sta v Sofiji posredo-vala v imenu vevlasti avstro-ogrski in ruski poslanik. Ob 4. popoldne sta pa pri-šla k srbskemu ministrskemu predsedniku Pasiciu avstro-ogrski poslanik Ugrom in ruski poslanik Hardtwig, ki sta v imenu vevlasti posredovala za mir. Dozdaj srb-ska in bolgarska vlada na posredovanje Avstrije in Rusije še niste odgovorili, če se seveda odpoklicanje črnogorskega posla-nika iz Carigrada ne smatra kot odgovor, ki je jasen dovolj. Bolgarsko in srbsko časopisje piše, da vevlasti prepozno na-stopajo. Grško časopisje naglašja, da po-stava iz leta 1880. v sedanjih izpremenje-nih razmerah več ne zadošča. Srbi tudi nič kaj ne verujejo, da so vevlasti res tako složne, kakor se to zatrjuje. Nota, ki se je izročila srbski in bolgarski vladi, zahteva demobilizacijo, opozarja se, da naj balkan-ske krščanske države ne računajo na po-večanje ozemlja in da bodo vevlasti pa-zile na to, da Turčija obljubljen preosno-ve tudi izvede. Odgovorili srbska in bol-garska vlada na posredovanje mandantov Evrope še nista. Pri Turčiji vevlasti na željo Angleške še niso nastopile. Na željo Angležev se je črtal stavek v noti, name-njeni Turčiji, da bodo vevlasti same iz-vedle reforme v Makedoniji, dasi ta stavek obsega Bolgarijo in Srbijo po Avstriji in Rusiji izročeni noti. Na željo Angleške na-stopijo v Carigradu tudi skupno vse vev-lasti, razun Italije, dasi je Poiraré prvot-no želel, da bi v imenu Evrope tudi v Ca-rigradu le Avstrija in Rusija nastopili.

vzamem seboj tvoj odgovor ali njen; tako sem bil prisegel.

»Odgovor? Na kaj?«

»Ne, jaz ne vem ničesar kakor to, da je v skrinjici neko pisanje. Kaj da je notri pisanega, mi niso povedali, jaz sem le sel, vezan po prisegi, da izvršim, kar sem obljubil. Odpri skrinjico, gos-pod, meni pa prosim daj kaj jesti, kajti potoval sem hitro in od daleč.«

Sir Andrej je stopil k vratom in poklical nekaj hlapcev z naročilom, da dajo romarju jedi in pijače, drugim pa je ukazal, da ostanejo medtem pri njem. Godvinu in Wulfu pa naroči, da prineseta skrinjico v dvorano ter kla-divo in dleto za slučaj, da bi ju potrebovali. Stori-la sta tako in postavila skrinjico na rastovo mizo.

»Odpri,« je rekel sir Andrej. Raz-parali so platneni ovoj in zagledali so skrinjico iz črnega, neznanelega lesa, obito z železnimi vezmi; dolgo sta se trudila, da sta te vezi z dletom in kla-divom odstranila. V gornjem zaboji je bila skrinjica, krasno izdelana iz po-lirane ebenovine ter skrivnostno zapečatena spredaj in ob krajih. Ta skri-njica je imela srebrno ključavnico, ob njo pa je bil privezan srebrn ključ.

»Nikdo je še ni odpiral,« reče Wulf pregledujoč nezlomljene pečate, sir Andrej pa je samo ponavljal:

»Odpri hitro. Tukaj, Godvin, vze-mi ključ, meni se roke tresejo od mra-za.«

Ko so odstranili pečat in dvignili pokrov, zadišale so dragocene dišave po dvorani. Pod pokrovom je ležal na

vrhu podolgovat kos svile z vezanjem, na njem pa pergamen.

Sir Andrej je zlomil pečat, raztrgal vrvico ter razvil koženico. Popisana je bila s čudnimi, neznanimi črkami. V njem je bil nezapečaten zvitek, pisan z večšo roko v normanski francoščini z naslovom: »Prevod tega pisma za slu-čaj, da je vitez sir Andrej d'Arcy po-zabil arabski jezik ali da se ga njego-va hči, gospica Rozamunda še ni pri-učila.«

»Ne, nisem še pozabil arabščine,« je dejal sir Andrej, »saj sem govoril z ženo, ko je še živela, skoro vedno po arabsko in tega jezika sem naučil tudi svojo hčer. Ali luč je slaba in Godvin, ti si učen; čitaj mi francosko pismo. Kasneje ju lako primerjamo.«

Tedaj je vstopila Rozamunda v dvorano, in opazivši vse tri pri tako čudnem opravilu, je rekla:

»Ali želiš morda, da grem, oče?«

»Ne, hči. Ker si tukaj, ostani. Me-nim, da stvar zadeva mene prav kakor tebe. Beri, Godvin.«

In Godvin je začel čitati:

»V imenu Boga, milostnega in pra-vičnega! Jaz, Salah-ed-din, Jusuf ibn Ajub, vladar vseh pravovernih, pošil-jam to pismo, ki sem ga zapečatil s svojo lastno roko, frankovskemu gos-podu sir Andreju d'Arciju, možu mo-je sestre od druge matere, krasne in neverne, Site Zobeide, nad katero se je Alah maščeval radi njenega greha. Ako pa je on že mrtev, njegovi in njeni hčeri, moji vnukinji in po krvi prince-zinji Sirije in Egipta, ki jo kličejo An-gleži Rožo sveta. (Dalje.)

Samoumori zaradi vojne.

V Belgradu se je ustrelil inženirski major Nikola Keserić vsled žalosti, ker mu starost ne dopušta, da bi šel s srbsko vojsko na Kosovo. Keserić je bil rojen v Karlovcih leta 1844. ter je kot slušatelj filozofije v Zagrebu leta 1867. stopil v srbsko vojsko in bil pozneje večkrat odlikovan za vojne zasluže.

Gasilstvo.

Deželni odbor kranjski je izdal za ureditev razmer v gasilstvu sledečo okrožnico, vsem županstvom in gasilnim društvom:

Po postavi od 15. septembra 1881, št. 14, dež. zak., kakor tudi v smislu določb §§ 28. in 52. obč. reda je dolžnost vsake krajevne občine, skrbeti za požarno varnost v obsegu občine. Kjer gasilna društva odvezemajo občini to breme, tam je v prvi vrsti dolžnost občine, da gasilno društvo podpira ali po potrebi vzdržuje. Razume se ob sebi, da je na drugi strani dolžnost gasilnega društva, poslovati v smislu občinskega zastopa.

Kjer obstoje gasilna društva, ki v smislu postav in svojih pravil pridno delujejo, tam so gotovo občine glede svojih požarnovarnostnih dolžnosti razbremenjene, kajti dobra gasilna društva ne oskrbujejo samo gašenja in ne posredujejo samo pri požarih, nego skrbijo tudi za pokritje svojih potrebščin s prirejanjem dostojnih vesellic in s pobiranjem podpor.

V prvi vrsti je tedaj krajevna občina v zvezi z gasilnim društvom dolžna skrbeti, da se pokrijejo one potrebščine, ki so zvezane z oskrbovanjem požarne varnosti. Deželni odbor ima sicer v zmislu postav od 20. decembra 1884, dež. zak. št. 17, ter od 28. oktobra 1911, dež. zak. št. 41, v gasilske namene na razpolago poseben sklad, toda tega ima uporabljati samo za razdeljevanje podpor in imajo do njega pravico ne samo gasilna društva, ampak tudi one občine, ki imajo z oskrbovanjem požarne varnosti velike stroške in izdatke. K bistvu podpore spada to, da je more biti deležen samo tisti, ki je potreben in vreden.

Da bo v prihodnje mogoče občine in gasilna društva v zmislu gorenjih izvajanj podpirati in podpore pravilno razdeljevati, je deželni odbor sklenil sledeče:

Kedar si namerava gasilno društvo omisliti kako večjo napravo, za katero hoče prositi podpore (če si hoče nabaviti novo brizgalno, večje število cevi, ali si zgraditi gasilni dom itd.), mora to županstvu sporočiti, da tako nameravano naročilo, oziroma gradnjo odobri najprej občinski odbor. Potem je dolžnost župana izposlovati odobrenje deželnega odbora. To velja za vse večje in važnejše nabave, a, kakor gori rečeno, le v slučaju, če namerava društvo dobiti za to podporo.

Društva, ki se sklepa deželnega odbora ne bi držala, izgube pravico do podpore, razven če se deželni odbor pozneje prepriča, da so bile brez odobritve naročene nove nabave nujno potrebne. Deželni odbor se je namreč v pre mnogih slučajih prepričal, da so nekatera gasilna društva naravnost brez miselnosti naročala takozvane potrebščine in se vsled tega zakopala v velike dolgove.

Prošnje za gasilske podpore iz deželnega gasilskega zaklada naj se vlagajo v prihodnje vedno potom županstev, in je dolžnost gospodov županov, da vsako tako prošnjo z resničnim poročilom pošljejo v rešitev deželnemu odboru.

Županstva se opozarjajo, da morajo imeti prošnje sledeče priloge:

1. društvena pravila — ta pa samo enkrat, in sicer pri prvi prošnji, ki se po tej okrožnici predloži;
2. pravilno predlagana na občnem zboru odobrena računska zaključka zadnjih dveh let;
3. proračun tekočega leta;
4. izkaz društvenega premoženja (terjatve in dolgovi — aktiva in pasiva);
5. izkaz društvenega inventarja;
6. imenik izvršujočih gasilcev.

Računski zaključki, navedeni gori pod 2., morajo imeti od županstva potrdilo, s katerim se potrjuje, da je gospod župan račune pregledal in s prilogi primerjal.

V prošnji naj se navede z ozirom na izkaz društvenih dolgov, kje (pri kateri tvrdki, posojilnici ali hranilnici itd.) društveni dolg obstoji, v kateri višini in odkod izvira.

Za presojo posameznih prošenj se bo deželni odbor posluževal strokovnjakov, bodisi katere izmed obstoječih zvez, ali pa svojega lastnega gasilskega sveta.

Vsako društvo, ki prosi za podporo, je dolžno, odposlancu zveze ali gasil-

skega sveta dati na zahtevo vsa potrebna pojasnila, kakor tudi mu dovoliti vpogled v društveno delovanje.

Podpore se lahko izposlujejo bodisi v naklonitvi društvu na prosto razpolago danega zneska, bodisi v obliki brezobrestnega ali nizkoobrestnega posojila. Posojila bodo zlasti pri novih društvih na mestu, dokler se ne izkaže v delovanju njihova življenjska moč.

Ker je mnogo občin, v katerih okrožju ni nobenega gasilnega društva, jih deželni odbor mnogokrat pozivlje, da skrbje same za gasilno stražo. Kakor že povedano, je gasilski sklad namenjen, podpirati tudi take občine in se vsa županstva, ki v tem oziru svojo dolžnost redno in pravilno vršijo, opozarjajo, da lahko takoj vložijo prošnje za podpore.

Toliko o gasilskih podporah.

Po postavi od 28. oktobra 1911, dež. zak. št. 41, ima pa deželni odbor na razpolago še drug gasilski sklad, in sicer oni, ki nastane iz novo navedenega 1% prispevka zavarovalnih družb. Iz tega zaklada se dajejo podpore:

1. v službi ponesrečenim gasilcem in njihovim ostalim rodbinskim članom;
2. gasilskim stražam v poravnanje zavarovalnin za postajno odgovornost;
3. občinam in gasilnim stražam za odškodnino za konje, ki so boleli ali ponesrečili, ko so vozili k požarom, in za poškodovano orodje.

Prošnje za te vrste podpore je vlagati ločeno od prošenj za splošne podpore.

To se daje na znanje vsem županstvom in gasilnim društvom, z opominom, naj imajo gasilna društva v točenem redu zlasti vse račune in društvene knjige, županstva pa naj na to pazijo.

Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dne 9. oktobra 1912.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 8. oktobra.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar. Overovateljema zapisnika imenuje občinska svetnika Štefeta in Planinška.

Županovi odgovori na stavljenja vprašanja.

Glede na vprašanje občinskega svetnika Kosa o nočnem petju po kavarnah in gostilnah se je policijski straži strogo naročilo, da se sme po kavarnah in gostilnah peti in igrati z gramofoni pri odprtih oknih do 10. pri zaprtih oknih do 11. zvečer. — Z ozirom na vprašanje občinskega svetnika Tomaža Novaka o slabih stopnjicah h Gradaščici izjavlja župan, da so se popravile. — Glede na razsvetljavo Vrhovčevih ulic (interpelacija občinskega svetnika Jegliča) pojasni župan, da se je ulica razsvetlila z eno žarnico. Kar tiče odkladanja odpadkov na Ledini (interpelacija obč. svet. Marinkota) pojasnjuje župan, da se porablja za mestno vrtnarijo na Ledini odpadke pet smetarjev, ker ni v bližini nobenega pripravnega prostora. — Glede na vprašanje obč. svetnika Marinkota o slabih razsvetljavi v Vodmatu župan izjavi, da so se žarnice zamenjale z boljšimi. — Z ozirom na vprašanje obč. svetnika Štefeta o zapiranju zatvornice v Gruberjevem kanalu je dolžna odpirati in zapirati zatvornico »Alpenländische Baugesellschaft«. — Z ozirom na vprašanje obč. svetnika Tom. Novaka o poti v Rožno dolino se vrše še pogajanja s posestniki in se bo pot uredila. — Z ozirom na zastajanje vode na Bleiweisovi cesti tisti del ob Zidarjevem posestvu še ni reguliran. Voda zastaja, ker ni odvajalnega kanala, ki, če se zgradi in zveže s kanalom na Dunajski cesti, bo stal 1100 K.

Sprejem v občinsko zvezo.

Prošnje za sprejem v občinsko zvezo se odobre razven 24 prosilcem, ki še niso deset let v Ljubljani, 7 prosilcem se zagotovi sprejem v občinsko zvezo, kakor hitro bodo dobili avstrijsko državljanstvo.

Poročila personalnega in pravnega odseka.

V nadzorovalni odbor meščanske imovine se odpošlje mesto umrlega Schlegla trgovca in ljubljanskega meščan Blaž Jesenko. — V odboru Filharmonije je zastopal dozdej mestno občino mestni knjigovodja Trdina. Po izpremenjenih pravilih imenuje v odbor Filharmonije mesto 1. deželni odbor 1. občni zbor pa izvoli 15 odbornikov. Poročevalec predlaga, da ker je glede na veliko podporo občine Filharmoniji ta v odboru premalo zastopana, naj se naznanj Filharmoniji, da je občina v odboru premalo zastopana. Dr. Ambrositsch izjavi, da njegova stran-

ka za predlog ne bo glasovala, ker nasprotuje podpori Filharmoniji in ker njegova stranka v odboru Filharmonije ni zastopana. Poročevalec predlog obvelja z glasovi narodno-napredne stranke. — Ustanova za obisk kake obrtne šole v znesku 500 K se razdeli v dve ustanovi po 250 K. Pravico do nje imajo v prvi vrsti v Ljubljano pristojni prosilci, v drugi vrsti pa prosilci s Kranjskega.

Oddaja službe mestnega arhivarja.

Poročevalec Višnikar predlaga: Razpiše naj se služba mestnega arhivarja s prejemki X. činovnega razreda. Služba naj se 1. januarja nastopi. Prosilci morajo dokazati sposobnost za arhivarsko mesto, potrebno književno izobrazbo in potrebne študije.

Obč. svetnik dr. Zajec.

V imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S. predlagam: Razpis službe mestnega arhivarja naj se toliko časa odloži, da bo sprejeta službena pragmatika. Predno ne bo sprejeta nova službena pragmatika, naj se ne izvrši nobeno novo imenovanje in ne razpiše nobeno službeno mesto. Izjava med drugim: Pred leti se je ustanovilo mesto arhivarja. Bivši ljubljanski župan Ivan Hribar sam je naglašal, da se je to mesto zato ustanovilo, da ga je dobil Aškerc. Tudi iz nekega feljtona bivšega ljubljanskega župana Hribarja je razvidno, da je bila ta služba čisto navadna sinekura. — Pustoslemšek: Ni res! — Dr. Zajec: Prosim, vi zdaj molčite in lahko pozneje govorite. Zdej imam jaz besedo. Ne vem, kako je z mestnim arhivom, če se je kaj pričevalo, mogoče bi bilo boljše, če bi se s tem mestom ceneje izhajalo. Veliko vprašanje je tudi, če se bo za to mesto, ki je kot sinekura razkričano, oglasil kak resen kompetent. A tudi finančna stran tega vprašanja ni taka, da bi si dovolili luksuz arhivarja. Rešiti se morajo velike stvari. Potrebno je pa tudi, da se že napravi službena pragmatika. Tako ne more naprej. (Živahno pritrdjevanje pri S. L. S.)

Župan napravi vihar med liberalnimi občinskimi svetniki.

Dr. Tavčar izjavlja, da zavrača z vso odločnostjo, da bi bil Aškerc delal, kadar bi bil hotel, in prišel v urad, kadar se mu je zljubilo. — Dr. Zajec: Saj Hribar to trdi. — Pustoslemšek in Reisner razbijata po pultih, drugi liberalni občinski svetniki se muzejajo. Pustoslemšek kliče: Ni res! Ni res!, kar kliče Pustoslemšek, ponavlja Reisner v veliko zabavo večine, ki prične dr. Tavčarju šele ploskati, ko podžupan ploska in poziva k plosku ter z glavo kima večini, češ, dajte no ploskati. Pustoslemšek in Reisner kličeta: Hujene! Mrtve ne puste v miru! — Zajec in Štefe kličeta liberalcem: Saj je Hribar pisal, ne mi. — Štefe: Berite vendar »Ljubljanski Zvon«, tam piše Govekar, da je Hribar Aškercu dejal, da lahko zahaja v poljubnih urah v urad! — Pustoslemšek in Reisner vpijeta naprej, da je dr. Zajec blatil spomin mrtvih. Ugovori pri S. L. S. — Štefe kliče: O zistemu je govoril, kritika je vendar dovoljena. Primitte Govekarja in Hribarja! — Dr. Tavčar: Če je tudi Hribar to trdil, ni bil upravičen to trditi in je delal Aškercu krivico. Aškerc je dobro vodil arhiv. — Na Trillerjevo miganje večina z vso silo ploska in razbija; kaj da govori župan, se v kravalu ne razume. Ko se končno šum poleže, pove poročevalec, da je bil enkrat tudi sam v arhivu in da se nahaja vse v najlepšem redu (Dr. Zajec: Kdo pa je govoril, da je v neredu?), nakar se sprejme predlog odsekov.

Na željo obč. svetnika Kregarja odstavi župan z dnevnega reda poročila o računskih sklepih, ki naj se v posebni seji obravnavajo.

Hotel »Tivoli« se odda v najem Alks. Heger.

Hotel »Tivoli« se, kakor smo že prej poročali v »Slovencu«, odda v najem Aleksandru Hegru, dosedanjemu najemniku hotela »Ilirija«. Liberalci odklonijo ostale ponudbe. Pogodba velja za 4 leta. Edrova kavcija se toliko časa pridrži, dokler jo ne vplača v isti višini Heger.

Odklonjena prošnja akademičnega slikarja Jakopiča.

Odkloni se prošnja akad. slikarja Jakopiča, da naj bi občina plačala za njegov paviljon dolg 13.468 K, njemu pa izplača 20.000 K v treh obrokih. Paviljon naj bi tudi naprej še sam vodil.

Različna poročila.

Andreju Toniju in tovarišem se da v zakup mestna senožet v Mestnem logu v svrhu poljedelstva za najemnino 150 K. — Za kurjavo šole v Lichtenburtničnem zavodu se dovoli 1500 K. —

Za šolo na Prulah se dovoli 450 K za nakup glasovirja. — Odseku se pa vrne na nasvet občinskega svetnika Jegliča predlog za napravo dveh paviljonov, v katerih naj bi se učenci ob ugodnem vremenu poučavali.

Deželni vladi se priporoča, da naj tvori Ljubljana le en dimnikarski okraj.

Orientacijske table na Gradu.

Na vrsto je prišlo nato poročilo olepševalnega odseka o prošnji društva profesorjev za napravo orientacijske mize na ljubljanskem Gradu in o samostalnem predlogu obč. svetovca Ivana Štefeta glede orientacijskih naprav na ljubljanskem Gradu.

Principielno se sklene naprava dveh orientacijskih miz: prvo na starih utrdbah in drugo na razgledni stezi. Principielno se sklene za to dovoliti 800 K, ki se izplačajo, kadar bo kaj denarja za to.

Obč. svetnik Štefe pozdravlja, da se je stvar vsaj v principu sprejela, če bomo tudi morali še dolgo čakati, da bo izvedena. V odseku so hoteli stvar kar odkloniti. Graja, da je bil Grad doslej od občinske uprave vedno preveč zanemarjen. Povsod drugod imajo take razgledne točke lepše urejene. Na Gradu manjka pravih nasadov, kjer bi prišla v poštev tudi naša planinska flora. Do prijaznih senčnih krajev našega Gradu naj bi bile izpeljane lepe steze in ondi postavljene mize s klopmi, da bi lahko posamezne rodbine si izbrale take koticke za popoldanski oddih. Sedaj so pa slabe klopi samo ob eni glavnih cest na Grad in na vrhu, a take, pri katerih ni naslanjal. Samo v Zvezdi in v Tivoliju so klopi z naslanjaji, drugod so pa klopi brez naslanjal posebno za stare ljudi prava muka. Olepševalni odsek naj bi tu vendar enkrat kaj ukrenil za boljše klopi na vseh naših šetališčih. Kar se tiče orientacijskih naprav, ni samo za orientacijsko mizo, kakor jo predlagajo gg. profesorji, na kateri bi se videle samo smeri, kje leži Pariz, Dunaj, Rim in druga velika svetovna mesta, ampak napravilo naj bi se tudi kaj takega, da bi ob slikani panorami razgleda bilo tuju takoj mogoče spoznati posamezne stavbe, podjetja v mestu, kraje v okolici, gore itd., in tudi smeri večjih slovenskih krajev. Dobro zavarovan daljnogled naj bi bil tujem na razpolago. Če bi se k takim napravam postavilo kakega starejšega uslužbenca in ga primerno instruiralo, bi te naprave bile v veliko korist ne samo tujcem, ampak tudi učeči se mladini, da bi bolj vzljubila svojo ožjo domovino. Pa za take naprave na magistratu ni denarja. Naj bi se vendar enkrat že ustanovilo v Ljubljani »Olepševalno društvo«, pri katerem bi bilo mogoče sodelovati vsem strankam in ki bi morda dobilo sredstev za take stvari, za katere na magistratu doslej ni razumevanja. Za druge stvari pa na magistratu vedno dobe denar. — Ker bo predlog za napravo orientacijskih naprav na ljubljanskem Gradu v principu sprejet, bomo skrbeli pri proračunu, da dobimo za to tisto vsoto, katere večina sedaj ne more dobiti. Če samo nekoliko povišamo stanarino v mestnih stanovanjih tistim gospodom, ki imajo sedaj krasna stanovanja napol zastojni, bomo dobili denarja za najlepše orientacijske naprave!

Napisne tablice v tivolskem parku.

V tivolskih nasadih se napravijo napisne tablice z betonskimi podstavki, kar bo stalo 295 K.

Okrašenje oken s cveticami.

Poročilo komisije o okrašenju oken se vzame na znanje. O uspehu komisije smo že poročali. V bodoče se bodo tisti, ki bodo reflektirali na priznanje radi okrašenja oken s cveticami, morali sami za konkurenco prijaviti po praškem vzorcu.

Trg Tabor.

Stavbnemu odseku se naroči studirati, kako bi se uredil trg Tabor.

Mestno gozdarstvo.

Za izsekanje starega drevja in za izboljšanje mestnih gozdov se dovoli 2000 K. — Odobri se računski sklep mestne zastavljavnice. — Samostalni predlogi se izročijo odsekom.

VPRAŠANJA NA ŽUPANA.

Regulacija glavne struge Ljubljanice.

Obč. svetnik Kregar vpraša župana, kdaj prično trediti glavno strugo Ljubljanice. Govori se, da nameravajo v strugi skozi mesto napraviti tanjše zidove, kakor so prvotno nameravali. Želi, naj se stvar pojasni. Nadalje opozarja na škodo, ki so jo imeli posestniki v Štefanji vasi, ko so streljali skale, in želi pojasnil, kako se bo glede na to v Ljubljani postopalo. Opozarja tudi župana na odpust Ivana Kneza, ki je že 18 let delal pri mestu.

Župan: Kar tiče poglobitve Ljubljanice, smo imeli že precejšnjo debato. Napraviti namreč hočejo ob bregovih betonsko-železne plasti namesto kamenja. Poizvedovali smo glede na to na vseh straneh.

Kar tiče streljanja, smo takrat Czecevičkov odvetnik preganjali in je moral plačati odškodnino. O zadevi Knez se pa hočem še poučiti.

Slabe ceste.

Obč. svetnik Pammer želi popravo trotoarjev na Starem trgu in v Florijanski ulici, obč. svetnik Jeglič opozarja na prelaz pri šoli na Cojzovi cesti, obč. svetnik Tomaž Novak na slabo stanje cest v Trnovem. Obč. svetnik Štefe prosi župana, naj se pot na Dolgem bregu na Barju vsaj nekoliko posipa.

Razmere pri užitninskem zakupu.

Dr. J. Zajec: Pri užitninskem zakupu obstaja neka organizacija, ki išče politične informacije in se ravnanje baje nanjo ozira. Tako so mlajši uslužbenci, ki so agitorji te organizacije, preterirali starejšo uslužbenstvo. Prosi župana, da bi te razmere preiskal. Dr. Tavčar: Nedostalki so mogoči. Preiskal bom zadevo in če bo potreba, odredil primerne korake. — Župan zaključil javno sejo ob 8. uri zvečer in odredi, da se bo tajna seja vršila ob 9. uri zvečer.

Burna tajna seja ljubljanskega občinskega sveta.

Večina sama razbije sejo. — Nečuvena poudarnost obč. svetnika Pustoslemška.

Ob 9. uri zvečer odpravi župan tajno sejo. Na dnevnem redu je 16 točk. O prvi točki: prošnja mestnih šolskih zdravnikov za stalno nameščenje poročila obč. svetnik dr. Novak. Poročevalec predlaga, da se šolska zdravnik stalno ne nastavlja, pač pa provizorično in da se jima od 1. septembra 1912 zviša plača od letnih 1200 da 1800 K.

Nastop S. L. S. za povzdigo zdravstva ljudskošolske mladine.

Dr. Zajec: Govoril bom počasi, da preprečim vsako napačno tolmačenje mojih besed, kakor se je to dogajalo v javni seji, ko sem navajal Hribarjev podlistek v »Narodu« o arhivarji službi. (Pustoslemšek nekaj godrnja. Kregar protestira. Župan: Sedaj govori dr. Zajec in ne Pustoslemšek in ne Kregar. Štefe: To je bilo nepristransko.) Dr. Zajec: Prepričani smo, da je uvedba šolskih zdravnikov bila najpametnejša in najpotrebnejša stvar, ki se je izvršila pod bivšim županom Ivanom Hribarjem. Naša kritika, kakor vidite, je in bo vedno stvarna v interesu obč. uprave in v interesu ljudstva. (Klic od večine: Gasilna društva. Klici od S. L. S.: Da, v interesu dobre uprave!) Kakor pa je lepa in potrebna institucija šolskih zdravnikov, tako je obžalovati, da se iz poročila poročevalčevega ne kaže tista vna za vprašanje, kakršna se je poudarjala pri razpisu službe mestnega arhivarja. (Dobro-klici pri obč. svetnikih S. L. S.) Od provizorično urejene službe šolskih zdravnikov ni mogoče zahtevati nekaj popolnega. Slej ali prej se mora stvar definitivno urediti. V interesu mesta je definitivna ureditev. Institucija šolskih zdravnikov je potrebna, treba pa je to stvar izpopolniti, treba ji je dati definitivno obliko, iz labilnosti je treba ustvariti stabilnost. Že v odseku sem izrazil začudenje, da poročevalec ni stvil predloga za definitivno rešitev vprašanja. Zato stavim predlog, za katerega z mirno vestjo lahko glasujete. Glasi se:

1. Provizorno službovanje šolskih zdravnikov se določi do konca leta 1912 s plačo letnih 1800 K od 1. septembra 1912.

2. Županu se naroča, da izdela načrt za dvoje definitivnih mest šolskih zdravnikov. V instrukciji je zlasti ugotoviti, da ne bosta šolska zdravnik samo nadzirala šolske higijene in pošiljala otrok v zdravljenje k drugim zdravnikom, marveč da se jih obveže zdraviti otroke plačilanezmožnih staršev.

Dr. Zajec nadaljuje: Ne zadošča, da šolski zdravnik nasvetuje otroku: Reci doma materi, da te pošljejo k zobozdravniku, ali: Reci doma, da te pošljejo k zdravniku! Nasvet je lep, a mnogi starši ga ne morejo izvesti. Če hočete pravo šolsko higijeno, morate dati šolskim zdravnikom širši delokrog, kajti sicer se čujejo očitjanja, da je institucija šolskih zdravnikov le za parado. Primerno je torej izdati instrukcijo za šolske zdravnike, da se razširi zdravljenje otrok tudi za plačilanezmožne otroke, da se povzdigne institucija šolskih zdravnikov do one višine, na kateri mora stati. (Kregar: Kaj pa pravi fizikat!) Dr. Zajec: Fizikat pravi, da bo treba šolskima zdravnikoma še kaj drugega delati. V interesu naroda, v interesu države je, storiti vse, da se šolski mladini opomore k zdravi telesni rasti. Ni škoda nobenega krajcarja, ki ga izda občina za mladi-

no. Govornik izjavlja, da je pripravljen sodelovati pri tozadevnih reformah. (Dr. Triller se zaničljivo smehlja in ves čas napravlja opazke o dr. Zajcu. Štefe: To je pa že od sile. »Tu govori zdravnik, advokatu je pa to smešno!« Župan kliče Štefa k redu. Štefe: Kdo pa je zopet Vam kaj rekel. Dr. Triller sedi poleg Vas, pa ga ne čujete. Podžupana kliče k redu!« Obč. svetnik Bahovec: To je res od sile, kadar kdo naših kaj reče, ga župan takoj čuje! Župan: Mir! Klici pri S. L. S.: Mi samo reagiramo! Ložar: Dr. Triller ves čas provocira!)

Dr. Zajec: Moji predlogi nimajo nič političnega ozadja. Šolska zdravnik sta vaša politična pristaša, nam je za stvar. Upam, da bode glasovali za moje predloge. (Smeh pri liberalnih občinskih svetnikih in klici: Ta je pa dobra! Dr. Triller: Pametni predlogi od dr. Zajca! Klici pri S. L. S.: To se liberalcem zdi smešno! Dr. Zajec Reiserju, ki se smeji: Prof. Reiser se bo opravičil materam in očetom šolskih otrok, ako s svojim glasovanjem vrže moj predlog.

Obč. svetnik S. L. S., Jeglič: Kot šolnik moram izvajanjem predgovornika pritrjevati v polnem obsegu. Ni dovolj, da šolski zdravnik konstatira, da je otrok bolan. Stariši se opetovano pritožujejo, da nimajo prilike otroka zdraviti. Revnim slojem je treba preskrbeti možnost, da se njihovi otroci zdravijo, sicer je dobrota institucije šolskih zdravnikov iluzorična. Tudi sicer se mora služba šolskih zdravnikov natančno urediti.

Obč. svetnik Štefe izvaja: Treba je, da imajo šolski zdravniki stalne skupne konference s šolskimi voditelji, kar sedaj ni. (Obč. svetnik Dimnik: Z menoj večkrat govori.) Predlaga, naj mestni fizikat prouči in stavi primeren predlog za napravo mestne šolske klinike za zobe, kakoršno ima n. pr. Strassburg.

Obč. svetnik Štrukelj želi, naj bi poročevalec prebral poročilo fizikata. Dr. Novak bere poročilo fizikata. Poročilo hvali šolske zdravnike, da so pomagali fizikatu tudi takrat, ko je bila nevarnost kolere. Poročilo fizikata priporoča definitivnost šolsk. zdravnikov. (Dr. Zajec: To je pa dobro povedal! Zakaj bi torej mojega predloga ne sprejeli. Župan: Dr. Zajec, danes ste pa jako neokusni. Mirujte!)

Poročevalec dr. Novak se nato izreka proti predlogom dr. Zajca: To je prevelika naglica. Dr. Zajc je v današnji javni obč. seji predlagal, naj se ne nastavi novih moči, predno se ne izdela službena pragmatika. (Klici pri S. L. S.: Vi ste vendar ta predlog sami odklonili. Dr. Zajec: To je logika. Ti si visoko! Župan razburjen kriči na dr. Zajca. Knez: Gospod župan, tajnih sej ni treba sklicevati po večerji. Klici pri S. L. S.: To vam je dobro povedal. Večina v vsaki daljši seji omaga in leti k večerji.) Dr. Novak: Kar se tiče konference z voditelji, je svoje že povedal g. Dimnik. Naj bi ga drugi šolski ravnatelji posnemali. Sicer pa sta imela šolska zdravnik konferenco z zobozdravniki, ki so obljubili revno učečo se mladino brezplačno zdraviti. (Štefe: Statistiko sem!)

Dr. Zajec se oglasi k stvarnemu popravku. Dr. Triller županu: Nikar mu ne daj besede! Župan: Dr. Zajec ima besedo. Dr. Zajec: Konstatiram samo, da je dr. Novak utemeljeval moj predlog.

Štefe se oglasi k stvarnemu popravku in pravi: Govoril sem za skupne konference šolskih zdravnikov z šolskimi voditelji. Take konference se vrše povsod drugod. Privatni razgovori šolskega zdravnika z g. Dimnikom so pa vse kaj drugega.

Siedi glasovanje. Liberalna večina odkloni predlog dr. Zajca. Ko hoče glasovati liberalna večina za svoj predlog zakliče dr. Zajec Kregarju: Glasuj za predlog, da ne propade! Ta opazka silno razburi podžupana in župana. Podžupan skoči pokoncu. Ko to župan vidi, postane še razburjenjši in kriči na dr. Zajca: Z Vami ni mogoče razpravljati. Zaključujem sejo!

Razburjenje županovo je bilo neumljivo. Z njim so se popolnoma ne potrebnem razburjali tudi drugi liberalni občinski svetniki. To razburjenje je napravilo vtis, da so večini nadaljne točke dnevnega reda tajne seje še neprijetnejše. Najbolj arogantno se je obnašal občinski svetnik Pustoslemšek, ki je psoval občinske svetnike S. L. S. z »otroci«. Ko je padla ta beseda iz Pustoslemškovih ust, je nastalo silno razburjenje med najbolj mirnimi našimi občinskimi svetniki. Vsi so ogorčeni planili pokonci. Občinski svetnik Jeglič in Bahovec sta klicala: To je od sile, sedaj nas Pustoslemšek zmerja z otroci! Štefe je planil skozi klopi liberalnih občinskih svetnikov pred Pustoslemška in klical: »Če bi

jaz liberalcem kaj takega rekel, bi me vun vrgli! Takoj obžalujte! Tudi ostali občinski svetniki S. L. S. so obkolili liberalce in razburjeni protestirali. Pustoslemšek je stal bled na svojem prostoru s krono dostojnosti na glavi. Bončar je psoval Štefa. Razburjenje je vsled takega obnašanja liberalcev naraščalo. Župan je odredil, da ima klub liberalne stranke v dvorani sejo. Klici pri S. L. S.: Hišnemu gospodarju se umaknemo. Se bomo že videli v prihodnji seji. Takega obnašanja Vas odvadimo!

Z največjim ogorčenjem so odšli občinski svetniki S. L. S. v sosednjo sobo, kjer so imeli kratko klubovo sejo.

Ta seja je pokazala vso globoko resnost liberalne stranke. Z občinskim svetnikom Pustoslemškom je pridobila večina izborna moč, ki je s prvim nastopom pokazala, kako si predstavlja delo za koristi Ljubljane.

Železniška nesreča na Verdu.

Tovorni vlak ponesrečil. — Več vagonov razbitih. — En sprevodnik ranjen.

Danes jutraj se je raznesla na vse zgodaj po Ljubljani vest, da je na železniški postaji Verd skočil tovorni vlak južne železnice s tira ter se prevrnil čez železniški nasip po hribu navzdol. Te govorje pa so bile pretirane.

Z ozirom na točne informacije, ki smo si jih preskrbeli, je bila stvar sledeča:

Okoli 3. ure zjutraj je tovorni vlak št. 942, ki je prihajal iz Trsta, zavozil pri odhodu iz žel. postaje Verd nad Vrhniko na napačni takozvani slepi tir, vsled česar je več vagonov skočilo s tira in se razbilo. Nesreča se je zgodila na koncu postaje Verd, v smeri proti Ljubljani, kakih 50 korakov daleč od čuvajnice št. 679. Na dano znamenje za odhod je vlak odvozil s postaje, vsled goste megle pa strojevodja ni opazil, da vozi na nepravni tir. Vlak je zavozil z vso silo na slepi (tretji) tir in se je lokomotiva zadela na koncu tira z vso močjo v odbijače, ki so bili postavljeni na betonski podlagi. Ti odbijači so vsled silnega pritiska popolnoma odleteli, lokomotiva pa je zavozila s sprednjimi kolesi na prosto zemljo. V trenutku nesreče je bil sunek grozovit ter je nastal velik hrušč, ker so se lomili prvi vozovi za lokomotivo. Nastala je velika zmešnjava. Dva vozova sta se popolnoma razbila, tretji se je prevrnil na sosednji levi tir, nekaj jih je odskočilo s tira ter so več ali manj poškodovani. Sprevodnik Bajc, ki je v trenutku katastrofe skočil z vlaka, je bil lahko ranjen. Ostalemu osebju pa se ni zgodilo drugo, kot da so si posamezniki več ali manj pretresli živce. Sreča v nesreči je bila, da je bil službeni voz vlakovodje, ki je bil prvi za lokomotivo, močno konstruiran. Ta voz je ostal na tiru in so se poškodovali le vozovi za njim. Istotako je bila sreča, da so bili poškodovani vagoni prazni, vsled česar so nudili silnemu pritisku od zadaj manj odporne sile. Temu slučaju se je zahvaliti, da ni bila nesreča večja. Razvaline razbitih vozov so pokrile sosednji tir, tako da je ostal prost za promet le en tir. Nepoškodovane vozove so odpeli ter odposlali z poznejšimi tovornimi vlaki dalje. Takoj, ko je bilo obveščeno o nesreči postajenačelstvo v Ljubljani, je odšel iz Ljubljane na postajo Verd poseben vlak z vsemi potrebnimi pripravami in osebjem. S proge odstranjajo sedaj razvaline razbitih vozov. Promet je znatno oviran. Na istem mestu se je zgodila že pred tremi leti podobna nesreča, ko je zavozila neka lokomotiva na takozvani slepi tir.

Avstrijska delegacija.

Iz seje dne 8. oktobra.

Delegat Tusar: Evropska diplomacija vrši žalostno delo, ker se trudi na umeten način Turka pri življenju ohraniti. Naša politika na Balkanu je napačna, ker zastopa stališče kapitalizma in pa imperalizma. Dogodki v Bosni in na Hrvaškem pričajo, da nimamo nobene pravice igrati ulogo voditelja med balkanskimi narodi in Turki. Avstrijsko-Ogrska ima kot največja država Jugoslovanov dolžnost, kulturno in politično zadovoljiti vse te narode, ki hočejo v okviru monarhije svoje cilje doseči.

Dr. Lecher: Vojska na Balkanu pomeni za narodno gospodarstvo silno škodo. Vsled moratorija v treh balkanskih državah je postalo 80 milijonov kron dubioznih. Država naj se nikar preveč ne udinja slovanskim težnjam; ker v Avstriji niso samo Slovani, ampak tudi Nemci. Nemci nimajo nobenega poudarka, da bi se vedno bolj oddaljevali od zahodne kulture in služili jugoslovanskim idejam.

Klofač: Dogodki na Balkanu niso umetno uprizorjeni, ampak so samo izbruh ljudskega čustva, ki dolgo časa ni smelo na dan. Evropske velevlasti naj se nikar

ne vtikujejo med balkanske države. Avstrija bi prav storila, ko bi pogrešeno taktiko Rusije sama izrabila in pustila, da bi pod njenim vodstvom balkanske države svoje namene izvedle. Mi nimamo povoda, da bi Srbiji in Bulgariji polena pod noge metali, ampak moramo njihove težnje s simpatijo pozdraviti.

Udržal: Narodi na Balkanu ne morejo več prenašati oboroženega miru in so zato segli po orožju. In če se tudi za enkrat vojna prepreči, je vprašanje za koliko časa. Kdo igra sedaj na Balkanu glavno ulogo, je težko reči. Nekateri pravijo Avstrija, drugi dolže zopet Rusijo, najbrže pa je kak tretji za kulismi, ki bo po končanem konfliktu vzel rozine iz potice. Če bi po končani vojski ostalo na Balkanu vse pri starem in bi zahtevale evropske velevlasti status quo, bi se moglo označiti to stanje kot zločin. Na ta način se bodo zopet začele intrige med velevlastmi.

NOVE ZAHTEVE VOJASKE UPRAVE.

Vojaška uprava bo zahtevala 280 milijonov kron za nove vojaške izdatke. Predloga, ki zahteva ta izvanredni izdatek, bo najbrže že jutri predložena delegacijam in bo morda v petek že sprejeta.

Dnevne novice.

+ Udeležniki glavne skupščine »Slovenske Straže« pozor! Legitimacije, ki se Vam določajo, ako jih bodele pravilno časno zahtevali, so podvržene državnim kolektivnim. Kolek — 50 vinarjev za drugi in 25 vinarjev za tretji razred — si mora potnik preskrbeti sam in ga na označenem mestu prilepiti. Pri železniskih blaginjah ti koleki niso na razpolago. Kdor bi torej zamudil kolekovanje, izgubi pravico do znižane vožnje. — Pisarna »Slovenske Straže« je pripravljena doposlati že kolekovanje legitimacije, ako se z naročilom vred vpošlje pristojbina v poštinih znamkah, to pa radi tega, ker je po deželi le pri c. kr. uradih mogoče dobiti državne koleke in bi torej dobava mnogim delala težkoče. Poslužite se ponudene udobnosti in pridite dne 12. oktobra v velikem številu v Maribor!

+ O višini gasilskih podpor. V prejšnjih časih je deželni odbor delil vsako leto podpore gasilnim društvom v zneskih od 50 do 150 K. Opažalo se je, da te podpore niso nikjer svojega namena dosegle. Ponekod so jih porabili za to, da so gasilec po kaki težki vaji kupili nekoliko »krepčil«. To pa nikakor ni namen podpor, zato je deželni odbor sklenil, da se dajejo podpore v višjih zneskih, čeravno ne vsako leto. Na to opozarjamo vsa gasilna društva, zlasti ona, ki bi se čutila vsled tega načina prikrajšana, ker letos ničesar ne dobi. Na vrsto pride vsako dobro delujoče društvo, kadar vsled nabave potrebnih zaide v denarne težkoče.

— Ljudsko šolstvo. Deželni šolski svet je pripustil k brezplačni šolski praksi abs. učit. kandidatino Danico Tavčar na mesetni nemški deški ljudski šoli v Ljubljani, nadalje abs. učit. kandidatino Metodo Vrančič, Ano Ševčič in Marijo na mestni slovenski osemrazredni dekliški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani. — Kamniški okrajni šolski svet je imenoval absol. učit. kandidatino »Marijo Malenšek za prov. učiteljico v Šmartnem pri Tuhinju.

— Učit. ljsko zborovanje podružnice »Slomškove zveze za Gorenjsko« se je vršilo dne 3. t. m. ob 2. uri popoldne v Ljudskem domu v Kranju. Poleg častnega števila članic in članov, sta počastila zborovanje tudi dva gg. profesorja ter prečastita duhovščina, na čelju ji velečasti gospod dekan Koblar. Predsednik tovariš nadučitelj Petrič je otvoril redni občni zbor podružnice s pozdravom na navzoče tovariše, posebno še na p. n. goste. Poudarjal je, da zborujemo letos pod vtisom 50 letnice smrti našega vzornika-pedagoga A. M. Slomška in pod vtisom evharističnega kongresa na Dunaju. Krasnemu pozdravnemu govoru je sledilo živahno odobravanje. K besedi se je oglašil burno pozdravljen domači dekan preč. g. Koblar, ki je poudarjal naše pravo stališče, ki ga mora zavzemati vsak Slomškar. Nato smo čuli poročilo tajnikov in ono blagajničarke. Iz tajnikovega poročila posnamemo veselo vest, da je število Slomškarjev, združenih v naši podružnici močno narastlo. Radovljiški okraj šteje 21 učiteljev in učiteljic; ter kranjski 19. Za tem je sledilo predavanje nadučitelja Jos. Plečičarja o temi: »Nazori učitelja optimista in oni učitelja pesimista«. Občna želja je bila, da g. predavatelj objavi referat v stanovskem glasilu »Slovenski Učitelj«. Pri volitvi odbora se izvoli namesto v Ljubljano odišlega g. prof. Doklerja tov. nadučitelj Jos. Plečičar, drugače ostane pri starem. Določili se 19. november kot dan prihodnjega zborovanja. Sledile so še podrobne stanovske zadeve, naker je predsednik zaključil vrlo uspešni občni zbor. Podružnici pa kličemo: Rasti, množiti

pod jaskovim po Slomškovo po
in naše številu bo vedno večje.

— **Žrtve poklica.** V bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu je umrl 7. t. m. občinski zdravnik v Sunji, dr. Josip Šiška, zaradi zastrupljenja krvi. Pred petimi leti se je inficiral pri nekem raztelesenju ter je ozdravil šele po dolgi bolezni. 5. t. m. pa so se zopet pojavili znaki zastrupljenja, ki je povzročilo tudi njegovo smrt v dveh dneh. Pokojnik zapušta vdovo in dva neprekrbljena otroka. Truplo bodo prepeležali v Prago.

— **Vlak je povozil** dne 7. oktobra zvečer na Trati hišarja Jurija Kalan, podomače Stibernika s Trate pri Škofji Loki. Dobili so ga ob progi z odtrgano roko in nogu mrtvega. Kako je zašel na progo, ni znano. Pripeljali so ga v mrtvašnico v Škofjo Loko. Vzrok bo najbrže pijanost.

— **Samoumor starke.** 88letna mestna uboga Leop. Braun v Osijeku se je z glavo naprej spustila v kad deževnice in utonila.

— **800 kron za povoženega psa** zahteva od kočijaža, ki mu je psa povozil, poročnik Viktor Gebauer v Osijeku. Pes je bil baje izredne pasme; poročnik toži.

VSTAJA NA RUSKEM POLJSKEM.

Kot poročajo iz Varšave, močno vre med prebivalstvom na Ruskem Poljskem. Prirejajo se burne demonstracije proti vojni, pri katerih je prišlo do krvavih spopadov med vojaštvom in ljudstvom. Prišli so na sled tudi zaroti, ki je imela namen uprizoriti atentat na carja.

Ljubljanske novice.

Ij **Škandale** hočejo imeti liberalci v občinskem svetu ljubljanskem. Dvakrat so povzročili v včerajšnji seji škandale, kakoršnih še ni doživela zbornica. Prvi škandal so zagnali liberalci, ko je dr. Zajec govoril proti razpisu in v utemeljevanje svojega predloga citiral podlistek bivšega župana Hribarja v »Narodu«. Ko je govoril citiral Hribarjevo tolažbo Aškercu, da naj ne vzame resno svoje službe in da lahko hodi v urad kedar hoče in da dela kolikor hoče, so zagnali na signal podžupana dr. Trillerja huronsko vpitje. Liberalna logika pleše po glavi. Sami so imeli pred nastavljenjem Aškercem burno debato v tajni seji občinskega sveta, ker so celo liberalni občinski svetniki smatrali to kot sinekuro in je Hribar komaj spravil skozi svoj predlog. Mestni uradniki so sami toliko časa pritiskali, da je Aškerc sam uvidel, da mu je Hribar koncediral preveč in je prišel zahajati redno v urad. To je zgodovinska resnica, zapisana črno na belem v liberalnem »Ljubljanskem Zvonu«, katerega izdaja dr. Tavčarjeva »Narodna tiskarna«. Če se to v občinskem svetu približe, ni to nobeno hijensko delo, ampak le suho konstatiranje dejstva. Namesto, da se liberalci spravijo na Hribarja, povzročujejo nepotrebne škandale v obč. svetu. O škandalu, katerega so povzročili liberalci v tajni seji občinskega sveta, pa je treba prebrati le naše poročilo iz tajne seje in obsodba liberalnega kričaštva bo za vsakega resnega človeka gotova stvar. Liberalce menda boli, ker nastopa naša delegacija vedno s predlogi, ki kažejo resno umevanje koristi ljubljanskega prebivalstva, liberalci pa prihajajo vedno le z ekstra statum imenovanj in s sličnimi »gospodarskimi« atrakcijami.

Ij **Nadvojvode Friderika cesta zopet v nevarnosti.** — Kako na magistratu delé nagrade. Breg pod omenjeno cesto, kateri se je ravnokar popravljala, oziroma nanovo regularizirala, je deževje zopet v vsebini okroglo 40 m³ izpodneslo v strugo Gruberjevega kanala. Ta krivda pa seveda zadene sedaj samo župana dr. Tavčarja, kajti »Slovenec« je pisal o načinu poprave, toda nasvet se ni vpošteval. Pripeljali so nekaj kamenja ter s tem nekaj razbrskali, popravili pa malo. Gospod župan je izjavil v neki zadnji občinski seji, da so potrebne le male poprave, toda zavožena regulacija potrebuje temeljite poprave, kakor smo že poudarjali, ne pa take, kakršna se komandira na magistratu. — Liberalna večina se je posmehovala našemu interpelantu in v dnevnih vesteh liberalnega časopisa zagnala strašen krik, a sedaj svojeglavnost stavbnega vodstva povzroča ogromne stroške za poprave ter bodo trajale toliko časa, dokler se ne izvrše poprave po našem nasvetu. Zahtevamo, da se varuje mestnega davkoplačevalca nepotrebnih stroškov. Regulacija Nadvojvode Friderika ceste ostane pa za liberalno večino karakteristična tudi iz drugega ozira. Za stavbno nadzorstvo na tej cesti, ki je bila tako odlično nadzorovana, da se vedno podira, je občinski svet proti glasovom naših občinskih svetnikov sklenil dati nagrado 200 K — še predno je to občinski svet sklenil, je pa stavbno nadzorstvo že dobilo izplačanih 300 kron nagrade! Tako se dela za davkoplačevalce na našem ma-

VOJAŠKE POSADKE NA BALKANU.

gistratu. Potem ni čuda, če celo za orientacijske naprave na Gradu ni denarja. Zadevo s 300 kronami nagrade naj gospodje na magistratu hitro sami uredijo, da si prihranijo nastope v javni seji občinskega sveta!

Ij **O boju za Sredozemsko morje** je predaval sinoči pred polno dvorano v »Ljudskem domu« drž. in dež. poslanec E. Jarc. Predavatelj je podal v glavnih potezah poljuden pregled zgodovine dežel ob Sredozemskem morju in razvoju trgovskega prometa po njem. Orientalsko vprašanje, zlasti z ozirom na aktualne spore zadnjega časa ob Sredozemskem morju z vpogledom v vzroke sedanje vojne nevarnosti je zaključilo predavanje, katero je razjasnjevalo veliko število krasnih skopičnih slik.

Ij **Kršč. ženska zveza** ima v petek to je 11. t. m. ob 4. uri popoldne prvo predavanje v Ljudskem domu. Predava č. g. dr. Josip Jerše.

Ij **Slomškova proslava na šentjakobski šoli.** Ker 24. septembra »Mestni dom« ni bil na razpolago, je slavila dekliška osemrazrednica pri Sv. Jakobu šole danes 50-letni spomin Slomškove smrti. Po sv. maši se je zbrala mladina v spremstvu učiteljskega oboja v dvorani »Mestnega doma« pred okusno in bogato okrašeno podobo slovenskega pedagoga Slomška. Gojenke višjih razredov so slavnosti primerne deklaracije, pesmi in popevke proizvajale z nežnim čustvom in z nenavadno oglašjo. Pevke (treh zadnjih razredov) so se pod vodstvom marljive in trudoljubive gospodične M. Šercove naravnost odlikovale. (Sploh treba priznati, da se na šentjakobski šoli petje, zlasti cerkveno, prav pridno goji, in da so se dosegli zadnji časi izredni uspehi, o čemer smo se prepričali o raznih šolskih slovesnostih.) Proslavni govor je imela mestna učiteljica gospodična Šerc, ki je nakratko očrtala vrline in zasluge Slomškove ter spretno in umno zvezala vse značilne pevske in deklaracijske točke sporeda v lepo harmonijo. — Starejše učenke so prejele za spomin slike Slomškove slike. — Naj bi obrodilo ljubko a presrečno slavlje trajne sadove iskrenega bogo- in domoljublja!

Ij **Tečaj za stenografijo.** Jutri, 10. t. m., otvori slov. krščansko-socialna zveza prvi tečaj za stenografijo, in sicer ob pol 8. uri zvečer v prostorih Slovenske trgovske šole na Kongresnem trgu št. 2, II. nadstropje. Obenem je tudi vpisovanje. Poučeval bo g. profesor J. Osana. Vabi se k obilni udeležbi.

Ij **Poročil se je** v nedeljo dne 6. oktobra v Samoboru v kapelici Sv. Mihaela veleposestnik g. Stepič Šoič iz Samobora z gđno. Pepico Cassermannovo, hčerko g. Primoža Cassermannu iz Ljubljane.

Ij **Šolstvo.** Ljubljanski občinski svet je imenoval suplenta dr. Janka Pretnarja v Gorici za učitelja francoskega in slovenskega jezika na mestnem dekliškem liceju v Ljubljani.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** je priredilo zadnjo nedeljo, dne 6. oktobra v Rokodelskem domu igrokaz v petih dejanjih »Na Marijinem srcu«. Igro je uprizoril damski odsek; da je bila uprizoritev dobra, gre hvala režiji in igralcem, ki so splošno dobro svoje uloge pogodile. Pred igrokazom je razvil g. dr. Pogačnik v poljudnem nagovoru zimski program šentpeterske Prosvete v glavnih točkah. Iz tega omenjamo vpriporitev narodne igre »Naša

kri« dne 1. decembra v Ljudskem Domu. — Zanimivi so bili klavirski seksteti pod vodstvom izumitelja g. Bajde. Vso pohvalo je zaslužil pevodnja g. Sadar z ljubkim ženskim in dobro izvežbanim mešanim zborom, ki je prireditev otvoril.

Ij **Slovenko deželno gledališče.** Jutri v četrtek dne 10. oktobra se vpripori prvič »Veliki mrtvec«, veselo-žalostna zgodba pesnika Cederlunda, ki je po čudovitem naključju doživel svojo posmrtno slavo in postane nazadnje pod drugim imenom ravnatelj svojega lastnega muzeja. Cederlunda igra gospod Bohuslav, ki se je našemu občinstvu že izza svojega prejšnjega delovanja na slovenskem gledališču priljubil, njegovo ženo in žalostno-veselo vdovo gospa Danilova, ki nastopi letos prvič v drami; prvič v tej sezoni se pokaže tudi gospa Šetrljova v manjši vlogi, ki pa zahteva umetniške izvedbe; slavno občinstvo bo imelo tudi priliko spoznati novega člana g. Bratino, Slovenca, ki je bil doslej v Trstu. Predstava je za abonente par.

Ij **Umrli so** v Ljubljani: Marija Resch, zasnabnica, 63 let. — Simon Ločnikar, bivši delavec, 75 let. — Josip Menard, sin železniškega uslužbenca, 6 ur. — Matevž Kovač, učitelj, 73 let. — Josip Strah, učitelj, 73 let. — Jožefa Kovačič, delavčeva hči, 16 let. — Juri Demšar, posestnik, 52 let.

Ij **Čevlji so čevlji?** Danes je prinesel v neko žganjarijo nek slaboglasni človek, črne, še dobre moške čevlje na zadrgo in jih hotel prodati za 1 K. Ker so se mu pa tla zdela prevoča, je čevlje popustil in zbežal. Z ozirom na ceno, za katero je nepridiprav hotel čevlje prodati, je sklepati, da jih je kje izmaknil. Oškodovanec naj se zanje zgłosi pri policiji.

Ij **V Ameriko** jo je včeraj hotel popihati Jožef Glinšek iz Ponove vasi pri St. Jurju v ljubljanski okolici ter se s tem hotel odtegniti vojaški dolžnosti, a je bil na južnem kolodvoru aretovan. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Ij **Aretovana je bila** včeraj posestnikova vdova Marija Znidaršičeva iz Malih Lipljen. Navedenka je ba- je doma poneverila 600 K in se hotela s svojo petletno hčerko odpeljati v Ameriko. Vsled orožniškega obvestila je pa bila v Ljubljani izsledena in aretovana.

NOVO PREDSEDSTVO BOSENSKO-HERCEGOVINSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Sarajevo, 9. oktobra. Politični krogi trde, da bo imenovan za predsednika bosensko-hercegovinskega deželnega zbora dr. Nikola Mandić, za I. podpredsednika dr. Safatbeg Pašagić, za II. podpredsednika pa Vojislav Šola.

TRETJE ZASEDANJE BOSENSKO-HERCEGOVINSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Sarajevo, 9. oktobra. Deželna vlada je predložila predsedstvu deželnega zbora več zakonskih predlogov, ki so jih poslanci že dobili. Med drugimi se nahajajo predloge o prisilnem cepljenju koz, o zgradbi novih okrajnih sodnij, o ureditvi razmer ljudskošolskih učiteljev, o ustanovitvi deželnih toplic v Kiseljaku in o ustanovitvi več kulturnih zavodov. Predložen je tudi

proračun za leto 1913 in zakonski načrt o izpremembi sarajevskega občinskega statuta.

Primorske vesti.

p **Slovesna blagoslovitev novega deškega semenišča** v Gorici se je izvršila v nedeljo. Izvršil jo je ob obilni udeležbi odličnega občinstva ekselencja prevz. knezonadškof dr. Sedelj, ki je imel tudi slovesno sv. mašo v novi kapeli. Po maši so se udeleženci zbrali v dvorani, kjer so se gojenci poklonili prevz. knezonadškofu. Poleg knezonadškofa, ki je razvil zgodovino deškega semenišča, so govorili še gg.: dr. Karminski kot zastopnik namestništva, glavar Rebek in p. Volbert, ki so vsi poudarjali izredno važnost nove krasne stavbe ter velikanske zasluge, ki si jih je prevzvišeni pridobil za mladino s tem delom. Navzoči so prirejali navdušene ovacije Nj. Ekscelenci, ki se je ganjen zahvaljeval.

p **Pred goriško poroto** je bil oproščen bivši major-avditor Friderik Kauserk, ki je kot major na Dunaju najel pri banki Cooperativi v Gorici posojilo 4200 K s ponarejenimi podpisi porokov na menicah. Ker so podpisi morali biti uradno legalizirani, je tudi legalizacijo ponaredil. Ker pa je obljubil, da bo banki znesek vrnil in je banka bila s tem zadovoljna, so ga porotniki oprostili.

p **Trgatev v Istri.** Dne 5. t. m. je bila v Kringu v Istri končana trgatev. Natrgalo se je belega in črnega grozdja več, nego se je pričakovalo. Kakovost vina je tudi boljša nego se je mislilo. Slovenci, pridite po dobro kapljico! Iz Pazina gre avtomobil v Tinjan ob 7-10 zjutraj in ob 1-10 popoldne. Od Tinjana je eno urc hoda po lepi cesti v Kringo. Dobi se tudi voz v Tinjanu za 2 kroni. Kdor ne more osebno priti, naj se zaupno obrne na župni urad, ki rad posreduje brezplačno! Tako boste dobili ceneno vino.

p **Iz Pazina** smo na vest, katero smo posneli iz nekega hrvaškega lista, dobili ta-le popravek: Ni res, da tožim jaz hrvaško tiskarno v Pazinu in da sem si vzel za zagovornika dr. Bartolija, najzagrizenejšega laškega nacionalca, ki je izdal proti Hrvatom znano geslo: Usar tutto, ampak nasprotno je res, da ne tožim hrvaške tiskarne v Pazinu ter da je še nikdar tožil nisem. — S spoštovanjem dr. Jos. Agneletto, odv. kandidat.

Štajerske novice.

š **Shod S. K. S.** se vrši v nedeljo 13. t. m. na Zdolah pri Brežicah v gostilni g. Črnoga. Poroča poslanec dr. Fr. Jankovič.

š **Zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji** v jesenskem roku so se vršili dne 3. t. m. pod predsedstvom dež. šolskega nadzornika dr. V. Hunserja. Prestala sta izpit dva eksternista, absolventa tukajšnje kadetnice, praporščaka Anton Kokalj in Josip Kos.

š **V Muro skočila in utonila** je v Radgoni žena trgovca Mühr, Marijana Mühr. Samoumor je izvršila v blaznosti.

š **Iz davčne službe.** Predstojništvo deželnega finančnega ravnateljstva je imenovalo davčne asistente Antona Cvahte, Franca Germa, Ignaca Ozvatiča, Simona Führerja, Antona Paradiža in Avgusta Brandstätterja provizoričnim davčnim oficijalom; davčna asistenta Henrika Klotzinger in Jožefa Zwirya pa davčnim oficijalom.

š **Iz šolske službe.** Imenovana je učiteljska supletinja Jožefa Osterca pri Malinedelji za definitivno učiteljico; provizorična učiteljica v Koblju na Pohorju Ana Očko je postala definitivna. V pokoj je stopil okrajni pomožni učitelj v Celju Jože Leskovar.

š **Smrtna kosa.** Pragersko. V ponedeljek zjutraj je umrl tukaj restavrater kolodvorske restavracije g. Tröster. Počila mu je neka žila in kri mu je udarila na možgane, vsled česar je po kratki bolezni umrl.

Koroške novice.

k **Smrt zvestega narodnega delavca.** Podravlje pri Beljaku: Severna slovenska meja je izgubila neustrašenega stražnika, moža, čigar beseda je za slovensko ljudstvo v beljaški okolici mnogo veljala. Umrl je dne 2. t. m. gosp. Janez Šervicelj, p. d. Otič v Podravljah, načelnik tamošnje posojilnice, načelnik čebelarstva društva, odbornik izobraževalnega društva »Sloge«, vrl bojevnik za pravice slovenstva, največji bučelar med koroškimi Slovenci, vzoren gospodar, vzgleden družinski oče ter veren katoličan. Njegov pogreb se je vršil dne 4. t. m. Sedaj počiva na Podravljskem pokopališču. Med pogrebi je bilo mnogo odlič-

nega občinstva kakor sin rajnega, p. Jozve, frančiškan v Schwazu na Tirolskem, dr. J. Brejc kot zastopnik slov. katol. političnega društva, dr. V. Rožič, kot zastopnik slov. kršč. socialne Zveze, — trije župani iz sosesčine, sedmero duhovnikov, zastopstvo južne železnice ter veliko pobožnega ljudstva. Domači župnik A. Gabron je ob grobu vzel od rajnega v imenu slovenskega ljudstva slovo in nas spodbujal, naj ga posnemamo v njegovem rodoljubnem delovanju. Rajni zapušča petero otrok, ženo ter brata. Dva sina še študirata na gimnaziji. Dosegel je starost 59 let. Bil je vselej zvest naročnik slovenskih listov, zlasti »Mira«. Prepotoval je mnogo dežel. V Avstriji je bil v vseh večjih mestih, romal je pa tudi v Rim in Jeruzalem. K zadnjemu evharističnemu kongresu na Dunaj je poslal tri svoje sinove. Dičila ga je izredna resnost in odločnost, delavnost in pogumnost. Pri narodnih prireditvah je vselej sodeloval, pri volilnih bojih je slonel precejšen del bremena na njegovih ramah. Brez njega bi mogoče velika obmejna vernerska občina bila še sedaj v nemškutarskih rokah. Mož, kakoršnih je malo med koroškimi Slovenci! Da bi njegovo delo ostalo in da bi mu bila zemljica lahka!

ABDULAH PAŠA,
vrhovni poveljnik turške armade.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJSKA NA BALKANU.

Carigrad, 9. oktobra. Grška je odpoklicala svojega poslanika iz Carigrada. Grški poslanik je že odpotoval. Grška, Bulgarska, Srbija napovedo danes, ali zadnji čas jutri, vojsko Turčiji.

Carigrad, 9. oktobra. Turška vlada naznanja, da so Črnogorci prekorčili mejo in napadli Berano. Vrše se boji okolo Berane. Turški ministrski svet je v permanenti. Da je Črnagora prva napovedala vojsko, je tu presenečenje in veliko razburjenje. Položaj je jako resen.

Carigrad, 9. oktobra. Listi poročajo o številnih spopadih na meji. Na meji se vrše boji med Turki in Črnogorci. Nekateri v sti poročajo, da se je Turkom posrečilo potisniti Črnogorce nazaj. Proti Črnogorcem uporablja Turčija v prvi vrsti Albance.

Carigrad, 9. oktobra. V krečanskih vodah so pred otok Samos priplule 4 grške bojne ladje in ena ruska bojna ladja.

TURČIJA POZVALA POD OROŽJE ČRNO VOJSKO.

Berolin, 9. oktobra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada: Turška vlada proglasi v Carigradu in v Rumeliji ohlegovalno stanje. Turški ministrski svet je sklenil pozvati pod orožje turško črno vojsko do 45. leta.

VSTAJA V SANDŽAKU.

Belgrad, 9. oktobra. Z meje prihaja vest, da se je v Novem Varošu v Sandžaku uprlo prebivalstvo, izgnalo turške oblasti ter proglasilo svobodo.

SRBSKI VOJNI SVET V BELGRADU.

Belgrad, 9. oktobra. Načelnik srbskega generalnega štaba, general Putnik, je danes povabil vse divizijske poveljnike v Belgrad, kjer danes pod njegovim predstvom zboruje srbski vojni svet.

DEMONSTRACIJE V SOFIJI.

Sofija, 9. oktobra. V mesto je došlo veliko Makedoncev, ki se po mestu izprehajajo in pojo bojne pesmi. Meščanstvo jim prireja burne ovacije. Iz Sofije je odrinilo topničarstvo. Gospe so okinčale topove s cveticami in ob sipavale vojake s cvetkami.

OBSEDNO STANJE V CARIGRADU.

Pariz (Havas), 9. oktobra. V Carigradu se je proglasilo »obsedno stanje«.

NEVAREN POLOŽAJ V TURČIJI.

Carigrad, 9. oktobra. Turška vlada je svojo obljubo, da hoče izvesti v Make-

donii reforme, skrajno razburila mohamedansko prebivalstvo. Turška vlada je zato svojo obljubo že znatno modificirala, tako da je s tem splošni položaj še bolj poslabšan.

V CARIGRADU SE BOJE UPORA.

Carigrad, 9. oktobra. Porto straži vojaštvo, ker se boje napadov tolpe.

ČRNOGORSKI KORAK.

Pariz, 9. oktobra. Avstrija in Rusija sta storila napovedani skupni korak na Cetinju ob 11. uri dopoldne, toda že ob pol deseti uri so bile turškemu poslaniku dostavljene potne listine. Črnogorska vlada je Avstriji in Rusiji odgovorila, da je korak velevlasti došel prepozno, ker so se odnosi med Črnogoro in Turčijo že prekinili. V not, katero je izročil črnogorski poslanik Plamenac Turčiji, je med drugim rečeno, da je črnogorska vlada prisiljena zagrabiti za orožje, Črnagora obžaluje, da se bili vsi njeni prijateljski koraki, da se konflikt mirno reši, zaman. Kralj je poslanika pooblastil, da vse zveze s Turčijo prekine, prepustivši odločitev usoda tlačenih bratov črnogorskemu orožju. Podpis: Plamenac.

AVSTRIJA IN RUSIJA POPOLNOMA EDINI!

Berolin, 9. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih se splošno z vso gotovostjo poudarja, da sta Avstrija in Rusija tako glede sedanjih kakor bodočih korakov na Balkanu, ki bi utegnili postati potrebni, popolnoma sporazumljeni.

SKUPNI KORAK AVSTRIJE IN RUSIJE.

Pariz, 9. oktobra. Avstrijska in ruska skupna nota, izročena balkanskim državam, vsebuje glasom tukajšnjih krogov sledeče točke: 1. Velevlasti sware pred prekršitvijo miru. 2. Velevlasti so se odločile, da vzamejo vresničenje reform v evropski Turčiji v roke, ne da bi se tangirala suvereniteta sultana in si pridržalo pravico, o tem se še posvetovati. 3. Velevlasti so se odločile da v slučaju vojske ne pripuste nikake izpremembe teritorialnega status quo.

VELEVLASTI POSREDUJEJO DALJE.

Dunaj, 9. oktobra. Med velevlastmi se je dosegel nov sporazum glede skupnega koraka v Carigradu. Podala se bo od strani poslanikov petih velevlasti pri Porti ustmena nota.

VELIKE VAJE V RUMUNIJU.

Bukarešt, 9. oktobra. Velike rumunske jesenske vaje so se pričele med Ploestio in Predealom.

SRBSKI PROSTOVOLJCI.

Belgrad, 9. oktobra. Prijavilo se je 600 dijakov, da vstopijo kot prostovoljci v srbsko armado. Kralj je pomilostil vse vojaške begunce in jim dovolil, da se smejo vrniti v Srbijo.

SRBSKI POSLANCI V VOJNI.

Belgrad, 9. oktobra. Vsi srbski poslanci, ki so v vojni obveznosti, bodo odšli v vojno. Poslanec Dragović je odložil mandat in šel med prostovoljce; poslanec Prota Gjuric in posl. Rafajlović sta prevzela vodstvo prostovoljcev. Kraljev adjutant Sturm je odpotoval v Valjevo.

PROTEST GRŠKE VLADE.

Atene, 9. oktobra. Grška vlada je zoper zaplenitev 10 grških ladij vložila protest.

RICCIOTTI GARIBALDI.

Atene, 9. oktobra. Bivši predsednik grške zbornice Romaš je brzojavil Ricciottiju Garibaldiju, da Grki v služaju vojske upajo, da se Ricciotti postavi na čelo grških Garibaldincev. Ricciotti Garibaldi je odgovoril, da je grški vladi svojo pomoč že ponudil.

RADI MOBILIZACIJE USTAVLJEN ČASOPIS.

Belgrad, 9. oktobra. Mladoradikalno glasilo »Odjek« je moralo prenehati, ker so vsi črkostaveci odrinili na vojsko.

V SRBIJI PRIMANJKUJE DROBIŽA.

Belgrad, 9. oktobra. Nekaj dni v Srbiji zelo primanjkuje drobiž; kar se osobito v Belgradu neprijetno čuti. Kavarnarji in gostilničarji ponujajo za drobiž več, kolikor je vreden, ker ne morejo menjavati cekinov in bankovcev, a ga ne dobe, ker je kmečko prebivalstvo svoje prihranke iz strahu pred Turki zakopalo.

PRODİRANJE GRŠKIH ČETAŠEV.

Bar, 9. oktobra. Iz Preveze poročajo: Grški stotnik Syolis je že s svojimi četaši zasedel Kalabač. Iz Mitrovice so odposlali proti Syolisu štiri bataljone turških vojakov.

BOMBNI NAPADI V BRAŠEVSKI OKOLICI.

Solun, 9. oktobra. V Braševu (Monastir) in v okolici je bilo vrženih več bomb. Napadalci so ušli. Turške oblasti

sodijo, da so bombe metali srbski in bulgarski četaši. Evropska diplomacija na Turškem tega ne veruje, sodi, da so metali bombe Albanci, ki jih turški orožniki namenoma niso prijeli.

KAJ HOČEJO ANGLEŽI.

Benečke, 9. oktobra. Z Malte se poroča, da Angleži zato niso hoteli takoj pritrditi skupnemu posredovanju velevlasti, dokler niso bili na jasnem, da velevlasti ne ugovarjajo, če proglase sami aneksijo Egipta. Angleži žele, da bi se istočasno, ko se reši balkansko vprašanje, rešilo tudi vprašanje o Palestini; pokroviteljstvo naj bi prevzela kaka krščanska velevlast.

BORZA.

Dunaj, 9. oktobra. Vsled zadnjih poročil z Balkana so kurzi zopet padali in so se papirji močno ponujali.

× × ×

VAŽNA POSVETOVANJA NA DUNAJU.

Dunaj, 9. oktobra. Danes zboruje tu Hrvaško-slovenski zvršilni odbor. Na razgovoru je položaj na Balkanu in Cuvajev režim na Hrvaškem.

NOVA HRVATSKO-SLOVENSKA STRANKA.

Dunaj, 9. oktobra. Danes se je tu vršila konferenca Hrvatske s ranke prava in zastopnikov S. L. S., oziroma poslancev Hrvatsko-slovenskega kluba, katera ima spričo dogodkov zadnjega časa izvanredno velik pomen. Sklenilo se je ustanoviti novo stranko pod imenom Hrvatsko-slovenska stranka prava. Načelnika združene stranke sta dr. Mile Starčević in dr. Ivan Šusteršič. Dr. Ivan Šusteršič je otvoril konferenco, pradedoval pa je dr. Mile Starčević. Dr. Šusteršič je naznanil, da so narodni socialci in tudi druge češke stranke izjavile, da bodo zvezo Jugoslovanov v parlamentu podpirale.

(Ostalega poročila vsled izkvarjenja proge ni bilo mogoče reproducirati.)

CUVAJEVA ZVEZDA TONE.

Dunaj, 9. oktobra. Med delegati se govori, da so Cuvajevi dnevi šteti. Vlada sama se je proti njemu izjavila, ker ne nudi njegova osebnost nikakih garancij za miren razvoj na Hrvaškem in bi bil velik pogrešek, če bi ga še obdržali pri krmilu. Za Cuvaja se je pa izrekel ogrski ministrski predsednik Lukač, pač zato, ker režim na Hrvaškem podpira tudi njegovo politiko. Danes se je razglasilo, da Cuvaja sigurno spode, in poverijo vlado aktivnemu generalu. Seveda to pereče vprašanje tudi na ta način ne bo ugodno rešeno.

SKUPNI MINISTRSKI SVET NA DUNAJU.

Dunaj, 9. oktobra. Skupni ministrski svet, ki je zboroval danes ponoči, nadaljuje svoje posvetovanje danes. Gre se za ugotovitev vojaških zahtev delegacijama.

420 MILIJONOV ZA VOJAŠKE NAMENE.

Dunaj, 9. oktobra. Danes se ministrski svet nadaljuje. Armadna uprava zahteva 420 milijonov za vojaške namene, in sicer 250 milijonov za kopno armado, ostalo za mornarico.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Dunaj, 9. oktobra. V avstrijski delegaciji je delegat dr. Kramar izjavil, da bi bil on in vsakdo, ki mu je v resnici za mir, rajši videl, ako bi bile velevlasti to, kar hočejo sedaj storiti, že zdavnej storile, ne da bi bilo prišlo do mobilizacije. Če bi velevlasti prevzele res garancijo, da se vpeljejo v Makedoniji reforme, kar je le pod vodstvom evropskih guvernerjev mogoče, bi balkanske države ne bile zastoj mobilizirale. — Minister grof Berchtold je delegatom naznanil, da je Porta nasproti Avstriji izjavila, da je pripravljena severnim krščanskim Albancem dati dalekosežne koncesije in je odposlala v to svrhu v Albanijo specialno komisijo. — Minister je naposled delegate zahvalil na njihovem patriotizmu.

MIR MED TURČIJO IN ITALIJO.

Carigrad, 9. oktobra. Turški trgovinski minister Rešid-paša je odpotoval v Svico, da v Ouchyju podpiše mirovne pogoje med Turčijo in Italijo.

LAHI SE BOJE FRANČISKANOV.

Pulj, 9. oktobra. Laški listi se razburjajo, ker se namreč nameravajo v Pulju naseliti frančiškani, ki bi oskrbovali dušno pastirstvo med Hrvati in Slovenci, ki so dozdaj v tem oziru popolnoma zanemarjeni. Razume se, da laški protesti ne bodo nič pomagali, ker je zadnji čas, da se v tem oziru kaj ukrene in se merodajni faktoji ne smejo na noben način ustrašiti laškega vpitja.

PROCES PROTI D'ALBI.

Rim, 9. oktobra. Tu se vrši proces proti atentatorju d'Albi, ki je poizkusil 14. marca t. l. atentat proti laškemu kralju.

Hiranje - reditev.

Proti mušanju po boleznih vsled slabega teka ali podobnega, se mora na vse načine boriti. Kdor se v teh trenutkih ne oprime Scottove emulzije, pride, kakor je že pokazala mnogokratna izkušnja, v dveh ozirih hitreje do cilja. Najprej povzroči

SCOTTOVA EMULZIJA

stalen dober tek, vsled česar se toliko več je, kar že samo od sebi povprešni ojačenje. Drugič je pa Scottova emulzija nenavadno redilna in povzroči že sama v kratkem času ojačenje in reditev. Ker se Scottova emulzija prireja iz izključno najčistejših in najboljših surovin, in učinkuje skozinsko zanesljivo, si je pridobila svetovno priznanje kot najboljša emulzija iz ribjega olja.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 60 v. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena posiljatev potom lekarne za poskušnjo.

Mnenje g. ces. svetnika

dr. W. Harajewicz,

Dunaj.

Gospod J. Serravallo,

Trst.

Z velikim veseljem Vam poročam, da rabim že več let v svoji praksi Vaš izdelek Serravallovo Kina vino z železom. Imel sem izvrstne uspehe, posebno pri izčrpanih mladeničih, bledičastih in pri konvalescentih po influenci ali malariji in to me izpodbuja, da še naprej predpisujem Vaš izdelek.

Dunaj, 16. aprila 1909.

Dr. W. Harajewicz.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Pan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Povprečna temperatura v 24 urah
8	9. zveč.	741,1	8,4	brezvetr.	oblačno	
9	7. zjutr.	741,5	7,4	brezvetr.	dež	0,0
	2. pop.	741,8	9,7	sl. jvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 8,2°, norm. 11,7°.

Od dobrega najboljše!

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 4.

KRANJ
Glavni trg št. 79.

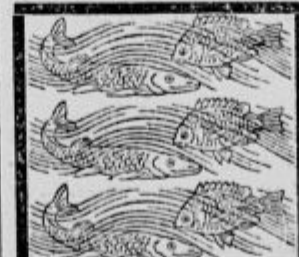
KOČEVJE
Glavni trg št. 53.

1197

NOVOMESTO
Vel. trg št. 88.

MOJA STARA

Izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Strekenbergovo milo mila Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 v. se dobi povsod. 441

Vsak petek in postni dan

se dobe

sveže ribe iz Jadranskega in Severn. morja

pri

3223

ANT. STACUL

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Dobiva se tudi vedno sveže polnjeno Reininghausovo pivo, in sicer marčno, temno ala bavarsko in sv. Petra dvosladno. - Originalni zaboji se franko na dom pošiljajo.

Ljubljana za cvetlice!

(K tozadevnim iniciativnim predlogom S. L. S. v obč. svetu.)

Ljubljana se je začela zanimati za cvetlice. Ima čedno urejene nasade in razpisala je celo nagrado na najlepše okrašena okna. Prvo nagrado bi zaslužil brez pomisleka dekliški licej, — kjer je pa že brezdvomno arhitekt računal na tako dekoracijo, — če bi gospodične gojenke same okrasile svoje šole. Umetnost vrtnarja, ki res zasluži pohvalo, je pa že nagajena. Če mesto licej tako bogato krasi s cveticami, je hvalavredno, a pravi pomen bi imel ta pestri kras šole, če bi ga učenke po vrtnarjevih navodilih same gojile. Kdor namreč sam goji rastline, ima šole pravi vžitek pa tudi spoštovanje do njih. Ne samo, da bi meščan, če bi se splošno pečal s tem zabavnim opravilom, ne bil več strah poljskih in planinskih cvetic, vscvetelo bi tudi mesto samo od sebe. Znameniti šolniki priporočajo nego cvetic, pa kolikor mi je znano, ima baje samo pri loških uršulinkah vsaka učenka dovoljenje, da na prostoru enega kvadratnega metra goji ktero rastlino hoče. Čim več pažnje, tem lepše vspehe in veselje imajo učenke ter gotovo rade tudi v poznejšem življenju krase svojo okolico s cveticami, ki zahtevajo skrbnejšo nego kot običajne palme, ki so pač zato po salonih, da love prah na svoje skoro nevsahljive liste.

Pravi ljubitelj pa ne bo izbiral takih trdoživih, skoro bi rekel napol mrtvih, vedno enako dolgočasnih palm, pač pa polagoma segel tudi po redkejših rastlinah, ki zahtevajo skrbnejše postrežbe in večjega reda. Marsikdo se je ravno pri cveticah nevede privadil te redke čednosti in ni še dolgo, ko mi je prijatelj — zdravnik v zapuščenem trgu pravil, da so ga ravno te nežne prijateljice obvarovale najhujšega. Ker ob mali praksi ni vedel, kaj početi, je posedal in iskal razvedrila po gostilnah. Četrtnika, pa še ena itd. Gostilničarjev vrt, ves v ramblerjih in teah, mu je obudil nekaj prej nepoznanega. Za poskušnjo je začel gojiti par vsakdanjih lončnic, z malim vspehom je raslo zanimanje, najel si je zapuščen vrt, ga sam s trdim delom izpremenil v paradiz, vrt pa njega v vedrega, zdravega moža. Banalnost tega eksempla sem si dovolil samo zato, ker večina gospodov trdi, da so rožice samo za babnice, kar pa nikakor ni resnica.

Spomnite se samo na čar starodavnih samostanskih nasadov, na bujnost šolskih vrtov v polpretekli dobi, ko je še inteligenca vstanavljala klube in tekmovala z najlepšimi cveticami. Pred par desetletji je šele izumrl ta nedolžni šport vred s smislom do umetnosti v vsakdanjem življenju. Z najljubšo cvetico v roki, vazi ali na oknu, gledajo iz najslavnejših slikarskih del izbrani davno minolih časov na nas. Bogati, za umetnost dovzetni Holandci, so po vseh morjih dovažali čuda eksotične flore, gojili in aklimatizirali, kar se je dalo, pa še danes razpošljejo za okroglih 20 milijonov kron samih čebulic po svetu. Ogromne vsote so žrtvovali, osušili so morje, ker jim je primanjkovalo sveta, tisočake in tisočake so plačevali samo za eno čebulico najnovejše tulipane ali hiacintine vrste. V XVII. stoletju je veljala ena čebulica tulipana »Semper Augustus« trinaest tisoč goldinarjev in še leta 1730. je bila v Harlemu prodana neka redka čebulica za tisočosemstoinpetdeset goldinarjev. Danes dosega to take ogromne cene samo bajne orhideje, tulipanov pa 100 najlepših stane do 25 K, 100 najboljših hiacint pa okroglo 60 K.

Stroški za cvetice so torej tako malenkostni, da izdatki nikakor ne morejo ovirati njih nabave. Čeprav gospodične, pri katerih bi najprej iskali veselja za rožice, res morajo mnogo časa porabiti za dragocene frizure in druga važna opravila, vendar bi mogoče v svoje sobice postavile vsaj vazo, ki naj bi nikdar ne bila brez cvetic, pa naj bo še tako navadnih in priprostitih, saj si z aranžiranjem najlažje olajajo okus ter pridobe čut za lepoto linije in barve. Kmalu bodo spoznale, da večkrat nudi pestrobojna jesenska vejica v priprosti, sloki stekleni vazi več estetičnega vžitka kot ogromen šopek pri vrtnarju naročenih rož v fantastično poslikani in z vsemi mogočimi ornamentami prenasabani vazi, ki kot drag spomin ali prekrasen dar za god na srčkanošepasti salonski mizici žali oko vsakega kolikortoliko estetično izobraženega gosta. Kaj pomagajo loža v gledališču in apartne toalete, najgracioznejši valčki, če take malenkosti kriče, da je visokospoštovana gospoda v najbližjem kulturnem sorodstvu z gospodom Buckom.

Kako rastline pripraviti do prave vpljave, je torej važnejše kot njih redkost in množina, glavno je le kako har-

monizirajo njih barve med seboj, s posodo in okolico, kjer stojijo. Čim manj je živobarvna posoda in okolica, tembolj samostojna je njih slikovitost. Zato pa tudi ni, da bi morale cvetlice stati na najbolj vidnem in najodličnejšem mestu v sobi: če šopek postavimo na pust, tudi temnen prostorček, bodo pridobile cvetice in mesto, kamor smo jih postavili. V mislih imam seveda odrezane rastline, ker lončnice morajo imeti dosti zraka in svetlobe. Kdor poskuša s cvetjem ene, ali pa z dvema ali samo tremi vrstami in barvami, s kmalu preveri, da z manjšo izbiro prej doseže zaželeni efekt kot s celo cvetličarno. Kolikor več različnih je cvetic, toliko raje se skregajo, kakor je že navada, če vsaka hoče priti do veljave. Ker jih neizkušeni reditelj ne more pomiriti, je najpripravnejše, če jih s potrpljenjem porazdeli po več posodah. Te pa seveda tudi morajo biti tako izbrane, da so rahločutne gojenke zadovoljne. Prillične trobentice se ne počutijo dobro v vitkih, visokih vazah, zato pa v nizke skledice z njimi — dolge in sloke gospodične pa v visoke posode. Pa tudi ob svatbi in novi maši, krstu ali pogrebščini, sploh ob vseh prilikah, ki se slavnostno začno, ne smemo dati na mizo celih tovorov rož, da bi se gostje so videli čez cvetlične stene. Moderni aranžerji celo ne marajo krasiti miz z močno dišečimi cveticami, ker so tako prozaičnega mnenja, da na mizi mora v prvi vrsti dišati ono, kar je na krožniku in v kozarcu. Vedno dosežemo največji efekt z le par vrstami spretno vporabljenih cvetic, kakor uče Japonci, naši učitelji v gojenju in aranžiranju rastlin ter prvi vrtni arhitekti. Umetniški listi pogosto prinašajo članke, kako aranžirati cvetice, pa povečini vse sloni na japonskih vzorcih.

V XVII. stoletju se je Evropa navečala stroge simetrije in je z veseljem začela kopirati kitajske in japonske tkanine, keramične izdelke, opravo ter sploh vse okraske, svedla tudi vrtove in parke. V rokoko-dobi so bile te »chinoiseries« na višku mode in z zopetnim spoštovanjem lahko-krilega rokoko se vračajo tudi one. Nešteto razprav je že izšlo o japonskem vezanju rastlin in njega simboliki, ki je tam strog zakon, pri nas pa le igrača »cvetličnega govora« premladih ali pa prestarih gospodičen. Poznamo sicer tudi pomen belega in rdečega nageljna, plavice, lipe in hrasta, ter vemo, da sta v lepi naši domovini lovor in tavžentroža nezdržljiva, pa nas take stvari nikdar posebno ne razburjajo. Japonec ima pa strogo predpisano, ktere rastline mora ob natančno določenih prilikah postaviti po svojem stanovanju, da ni zamer in — greha. Takih hudih neprilik se nam ni treba bati že iz najenostavnejšega razloga, ker rastlin vsaj pozimi nimamo. Presneto čudo, da si ravno ozebel nos najbolj želi cvetličnih dišav, pa z vsemi desetimi zanohtanimi bi najraje bral rožice po zmetih! Prej pohvaljeni Holandci so tudi tem željam ustregli. V največjem mrazu imamo skoro brez truda in z malenkostnimi stroški v sobi bujno cvetočo pomlad, če si jeseni kupimo pri vrtnarju ali pa naročimo naravnost iz Holandske (firma R. van der Schoot & sin v Hillegomu je največja na svetu in zelo solidna) nekaj čebulic hiacint, tulipana, narcis, raznobarnega žafrana (crocus), facet in šmarnic. Že kdor naroči brezplačen cenik, ga rade zmotijo lepe slike, da pošlje par kronic, katerih mu gotovo ni žal ob bogatem cvetju, ker je neuspeh skoro izključen, pač pa rad naroča za vsako zimo ter tudi polleti ne more pogrešati živih cvetic na oknih. Najlažje nam zimske in prve spomladne cvetlice prebude umetno vspavano ljubezen do rastlin. Čim več zimskih cvetic bo v sobah, tem več takih oken bo po ljubljanskih ulicah kot so licejska in na neki hiši na Starem trgu s škrlatnimi salvijami, — kot so ona v Komenskega ulici s slapovi nageljnov in v šentpeterskem flarovžu ter povsod drugod, kjer stanujejo ljudje, ki nimajo zatrte prve stopinje umetniškega ustvarjanja.

Duša našega naroda, ki ne more biti brez rožic na oknih in ne po vrtovih, ne v svoji umetnosti in pesmi, naj to ljubezen najlepše pokaže v Ljubljani! Dunaj ima kandelabre okrašene s cveticami, Nemci imajo že znamenite arhitekto, ki se bavijo samo z načrti za vrtove in parke, — Bremen je za celo razpisal natečaj za najboljši načrt novega pokopališča. Ravno v zgodnji pomladi, ko najbolj pogrešamo cvetje, so naši nasadi pust, ker niso posajeni s čebulicami, ki bi v Ljubljani imenitno uspevale, saj je zemlje kakor nalašč za nje. Niti enega »barjanskega pirha« (fritillarie meleagris) nisem videl v mestnih nasadih — na barju jih je pa na milijone. Nekaj crocusa, zvončkov in narcis v »Zvezdi« in pred justično

palačo naj nam javi prihodnjo pomlad!

Iz istega vzroka so tudi cerkve pozimi tako gole, čeprav imajo čebulnice še to dobro lastnost, da izredno dolgo obdrže cvet, kar je posebno za cerkve in javne nasade velikega pomena. Sploh ima pa naše mesto sedaj, ko se gradi ob Ljubljani, najlepšo priliko, da na balustrade in nove mostove mesto različnih dragih kipov in zaničevanij »linterov« postavi primerne vaze s cveticami. Mestni stavbni urad naj bi pa gledal na to, da bi bilo pred vsako okno in na vsak balkon posode z rastlinami tudi postaviti mogoče, saj sem vendar videl šele par balkonov v Ljubljani, kjer je železna ograja nalašč napravljena v ta namen, v večini novih hiš pa sploh ni mogoče postaviti cvetic pred okno. Šele kadar bodo vsi predpogoji izvršeni, bo Ljubljana res v cvetju in oči se bodo veselile. A. G.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

Žagar (Gattermeister)

se išče za žago v Bosni. - Glavni posel njegov je rezanje na venecijanskem jarmu (Gatter). - Žago goni motor na upojni plin (Sauggas Motor). Ponudbe za naznanilo plače in prepisom sprideval o dosežanem službovanju je nasloviti na trdko: Drag. Pavlovič, trgovina z lesom, Reka. 3205

Proda se

enonadstropna hiša

sredi trga z gospodarskim poslopijem, vrtom in nekaj njiv, pripravna za vsako obrt. Vprašanja na M. Hribar, Mengeš. 3221 1

Kuharica

želi dobiti službe, najraje v kakem župnišču, ali pa pri kakem drugem krščanskem samskem gospodu. Naslov pove uprava tega lista pod št. 3219.

Dukneno blago

za moške obleke se kupi najbolje pri R. Miklauc v Ljubljani. 2933 1

Velika izbira. - Zanesljive cene. - Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Deklica

v 16 letu bi rada vstopila

kot vajenka

v kako manufakturno trgovino na deželo na Kranjskem ali Stajerskem. — Ponudbe naj se pošljejo do 20. oktobra na upravo »Slovenca« pod naslovom »Deklica št. 3194«.

Splošna priljubljenost

preizkušenega: Franckovega: kavinega dodatka s kavimim mlinčkom pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

Tovarna v Zagrebu.

2 mali hiši 2

ena z lepim sadnim vrtom in nekaj stavbišča, druga z lepo vinsko kletjo pri glavni cesti, se radi odpotovanja prodasta po zelo nizki ceni. — Več se izve v gostilni Vodovodna cesta 26 v Ljubljani.

Zanesljivo

3195

kuharico in gospodinj

z dobrimi spridevali sprejme takoj ali kmalu mala boljša družina na Stajerskem. Naslov v upravnishvu pod št. 3195. Znamka za odgovor.

Službe išče

spretna stenografinja in strojepiskinja.

Naslov pod »Spretnost« št. 3208 na upravnishvo Slovencea. 3208

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom. 1842

Hiša

na Vrhniki blizu farne cerkve je na prodaj; pripravna za vsako obrt ali za trgovino oziroma še bolj za pekarijo, ker ni nobene v kraju. Več pove Ivan Kos, mesar in gostilničar, 3008 na Vrhniki.

P. n. gg. sodavičarjem

priporoča svoje prvovrstne

sadne aromate in izvlečke

— brez dodatkov kemičnih ali sintetičnih primesi — za izdelovanje izbornih šumečih limonad, kakor: Peneči jagodovec, Jabolčni biser, kristalna citronada, malinovka itd.

Pri naročilih najfineš kakovosti naj se navede varstvena znamka »Zlatocvet«.

Z odličnim spoštovanjem

Potnik Srečko,

destilacija rastlinskih in sadnih arom ter ekstraktov itd. 2360 1

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27.

Pohištenim mizarjem

3091 10 pošljem na zahtevo svoj bogati cenik z dodatkom franko in zastonj, zelo zanimiv za vsakogar.

Adolf Schön

velika zaloga vseh potrebščin za mizarje, Praga, Vavčavske namesti 53. Izvoz v vse kronovine.

Fin ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Brivnica

dobro idoča, na prometnem kraju sredi mesta Zagreba se takoj odda. Priglasiti se je treba na naslov Martin Horvat Samostanska ulica št. 6. 3214

Kupi se dobro ohranjen 3139 3

GLASOVIR

Ponudbe na Gruberjevo nabrežje št. 8.

Staubene

parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincab takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincab 37. 2127

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzete zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarnice
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Domača slovanska zavarovalnica

za požar in življenje išče spretno akviziterje
za Kranjsko, Štajersko in Koroško s fiksnim plačom
in provizijo. Oferte poslati pod št. 555 poste
restante v Ljubljano. 3175 2

Proda se

rabljen **lokomobil** z 28 konjskimi
silami in
rabljen **bencinmotor** z 12—16
k. silami.

Oba stroja sta popolnoma dobro ohran-
jena. Naslov se izve v upravištvo tega
lista pod št. 3191. (Znamka!) 3191

Proda se skoro nov 3163

modroc

v Knaflcovi ulici 4 levo pritličje.

Zajamčeno pristno
Slivovko
Hruševce
Brinjevec
Tropinovec
Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v mno-
žinah od 25 litrov naprej pri veležga-
njarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co.,
Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Naznanilo.

Na vsestranska vprašanja strank naznanja podpisana posredovalnica,
da sprejema v zastavo za mestno zastavljalnico vse vrste predmete
kakor: perilo, obleke, šivalne in pisalne stroje, daljnogleda i. dr. zlat-
nino in srebrnino vsaki dan od 8.—12. ure dop. In od 3.—6. ure pop.
Radi udobnosti je posredovalnica odprta strankam tudi ob ne-
deljah in praznikih od 9.—11. ure dop. — Tudi se sprejemajo
zastavni listi v rešitev in za plačevanje obresti, ozir. za podaljšanje zastavne dobe. — Naročila
z dežele se glede zastave, rešitve in plačevanja obresti točno in hitro izvršujejo pošto obratno.

Za mestno zastavljalnico oblastveno koncesionirana posredovalnica, Kolodvorska ulica 6.

3133

Izurjenega potovalca

za zavarovanje proti požaru sprejme

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

podeli za šolsko leto 1912./13. visokošolcem:

iz ustanove Franca Rapoc devet podpor po
300 K ter še posebej dve ustanovi po 300 K

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti (za podporo iz
Rapočeve ustanove posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja), ki doka-
žejo, da so v pretečenem letu vsaki semester kolokvirali iz dveh predmetov
po tri ure ali iz jednega najmanj šest ur.

Prošnje, obložene s krstnimi oziroma domovinskimi listi, spričevali uboštva
in izpitih ter z indeksi je vložiti pri posojilnici v Mariboru (Narodni dom) do 20. t. m.
V prošnji je tudi omeniti, uživa li prošnik že drugod kako podporo in v
katerem znesku ter se naj tudi navede študijski semester. 3216 2-1

Ravnateljstvo.

V nobenem glavnih mest avstrijske monarhije ne dobite tako veliko
detailirano trgovino, da bi imela v zalogi toliko

damske konfekcije

kot moja. Imam ogromno zalogo najmodernejših in najelegantnejših man-
teljev, paletotov, raglanov, gledaliških plaščev kakor tudi kostumov do
najfinejših izdelave. 3189

Bluze, krila, spodnja krila, pletene jopice kakor tudi obleke za
moške, otroke in dečke, fino izdelane po čudovito nizkih cenah.

Nobenemu ni pri meni teška izbira jopic, paletotov, raglanov in
kostumov za deklice.

Istotako velika izbira najmodernejših oblek, raglanov, površnikov in
klobukov za gospode.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo
solidno tvrdko

modni salon

damskih in otroških klobukov ter športnih čepic
vseh vrst

Marija Götzl

Židovska ulica 8.

— Cene brez konkurence. —

2036

Nedosežne in od poznavateljev
odlikovane so kavine mešanice

Karla Planinška

prva ljubljanska veleprazarna za kavo

Dobivajo se v prazarni na vogalu Dunajske ceste — Sodne ulice in
v moji trgovini s specerijskim blagom Dunajska cesta šte. 6.

Nizozemska

zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo
pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov.

Rezerve

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40,
kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Elektrotehniška delniška družba

prej 1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvet-
ljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrat vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za inštaliranje.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
in kreditnih pisem
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCA IN MENJALNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA
Akcijski kapital: 50.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE šte. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inmost,
Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín,
Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvitava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko